

Молода Україна

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕМОКРАТИЧНОЇ МОЛОДІ

РІК ВИДАННЯ XVIII

СІЧЕНЬ — 1968 — JANUARY

Ч. 153

МОЛОДА УКРАЇНА

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді

Голова ЦК: Ю. Криволап

Редагує Колегія в складі:

Я. Білінський, О. Валер, О.
Коновал, М. Лебединський, Л.
Ліщина, Л. Павлюк, П. Родак,
О. Сандул.

Голов. редактор: М. ГАВРИШ

Адміністратор: В. ПАВЛЮК.

Статті, підписані прізвищем
або ініціалами автора, не зав-
жди відповідають поглядам
редакції.

Умови передплати:

12 чисел (один рік) \$4.00

24 числа (два роки) \$7.50

Ціна окремого числа 40 центів

MOLODA UKRAINA

(Young Ukraine).

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Com-
mittee of the Ukrainian Democ-
ratic Youth Association.

(In USA — Association of Ameri-
can Youth of Ukrainian Descent)

President: G. KRYWOLAP

Все листування і передплату
шліть на адресу:

MOLODA UKRAINA,
Postal Station "E", Box 8
Toronto, Ont., Canada

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Австралії:

Mr. S. Krywolap,
Box 1586 M,
G. P. O. Adelaide,
S. Australia.

В Англії:

Mr. A. Bondarenko,
78 Kensington Park Rd.,
London W. 11, — England.

У Франції:

Mr. N. Grouchetsky,
33, Rue Roque de Fillol,
Puteaux, Seine, — France

ПРЕДСТАВНИКИ "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" В США:

ALEX KONOWAL — 811 S. Roosevelt Ave., Arlington Heights, Ill. 60005

IW. IVACHNENKO — 62 Beechwood Ave., Trenton, N. J., 08618

IW. HRYNKO — 4943 N. 12th St., Philadelphia, Pa., 19141

L. JEMETZ — 2941 Amboy Road, Warners, N. Y., 16134

A. OPANASHUK — 6800 Clinton St., Elma, N. Y., 14059

БІЛА КНИГА

СТОРОЗГЕРЗАНОЇ УКРАЇНИ

ВЖЕ ПОЯВИЛАСЯ І ЗНАХОДИТЬСЯ В ПРОДАЖУ КНИЖКА

"ЛИХО З РОЗУМУ"

збірка документів з України про 20-ох українських патріотів заареш-
тованих советськими органами безпеки в другій половині 1965 р.
і які поширюються на нашій Батьківщині як "захалявна література".

З цих матеріалів читач довідається про справжню Україну, яка
бореться за національну свободу свого народу і людську гідність
всіх громадян, незалежно від їх національного чи соціального похо-
дження. Це своєрідна "БІЛА КНИГА" про страждання засуджених
патріотів, про їхній змаг за кращу долю свого народу, про ідейно-
культурні стремління сучасної генерації, як також про нелюдське
переслідування української мови, культури та всього українського.
Це акт обвинувачення проти геноциду, що його здійснює москов-
ський імперіалізм проти українського народу і інших поневолених
народів.

Зачерпнути з безпосереднього джерела відомості про сучасну
Україну, відслонити на короткий час заслону над процесами, що про-
ходять на нашій Батьківщині і які тривожать усю свідому свого зав-
дання українську політичну еміграцію — дає нам змогу книга "ЛИ-
ХО З РОЗУМУ".

Цю книгу, багато ілюстровану, на 336 сторінок, можна замовити
у Видавництва:

PIUF, 3, rue du Sabot, Paris 6-e France.

або:

SMOLOSKYP

P. O. Box 6066 — Patterson Station
Baltimore, Md. 21231

Ціна 6.00 дол. з пересилкою.

ЧИ ВИ ВЖЕ ПРИДБАЛИ АЛЬМАНАХ-ЗБІРНИК ОДУМ-у?

Альманах-Збірник ОДУМ-у в твердій оправі гарно оформлений
містить на 228 сторінках дані про працю ОДУМ-у на протязі його
існування, а численні статті багатьох авторів порушують актуальні
теми української молоді та народу. В Альманасі, який прикрашають
280 фотографій, є поезії та афоризми, виховні та інші цінні матері-
али, цікаві не лише для молоді, але й для старшого громадянства.

Ціна Альманаха — 5 доларів.

Набути його можна, висилаючи чек на адресу:

ALEX KONOWAL
811 S. Roosevelt Ave.
Arlington Heights, Ill. 60005

На обкладинці: На площі Б. Хмельницького біля собору св. Софії.

Ігор КАЧУРОВСЬКИЙ

ПІСЛЯ БУРІ

**

Ніч відходить трепетною тінню.
Бачиш: там, де золотіє схід,
Хмара, — мов бузковий живопліт,
Деся весною, в час його цвітіння.

Підвестись, розхмурити чоло,
Кожен біль простити і образу! —
Ні на небі, ні в душі ні разу
Ще таких кольорів не було.

Справді: мов дівча з-за живоплоту,
Визирає ранок з-поза хмар.
Чи ж йому я маю нести в дар
Тільки тугу, смуток і скорботу?

Адже нині знов люблю я світ
За бузкові хмари і за квіти,
І за те, що в тридцять з гаком літ
Можна щось у перше пережити.

**

Розкішним ранком — простір для плавби.
Вітрець чола торкався мимохідь,
І ми пливли у далечь, у блакить,
Ген до містка, від "нашої" верби.

І ти стомилась: — Ні, не допливти,
Забракло сил, повітря нестася.
Та я підплив — і відпочила ти,
Поклавши руку на плече моє.

Якщо тебе знесилить марна путь,
Заломить біль, образа опече,
Я — біля тебе. Відпочинь, забудь,
Поклавши руку на моє плече.

**

В повітрі — пахощі вина,
Повітря легке, тепле, п'яне.
Це розпускаються платани,
В зеленій сукні йде весна.

І, наче місяць з-поза хмар,
І таємниче і ласкаво,
Завжди усміхнений лукаво,
Крізь листя дивиться ліхтар.

Та хоч пильнує він — дарма:
За брамою, де тінь чорніша,
То бризне сміх, то знову тиша, —
Немов нікого там нема.

Життя! Життя буяє скрізь.
І навіть дереву сухому
Сьогодні сниться, що на ньому
Галузки мертві розвилися.

Гроза пройшла. І ясність небувала
Лишилася в повітрі. Відпливла,
Мов корабель за обрій, сіра мла,
Що над річною даллю панувала.

Вже п'ятий рік дивлюся я туди,
Де губляться безмежжя срібноводі,
Мов хочу щось побачити на сході,
Крім неба і води.

Але сьогодні, там де синь сталаєва,
За кораблями й смугами димів,
Мені якісь ввижаються дерева
І прямокутні цяточки домів.

Немов я був сліпий і — прозріваю,
Немов розкрилась темна глибина
І, наче казка, з неї вирину
Далекий берег Уругваю.

А де ж шукать чаклунської снаги,
Щоб викликати хмари чорнохмурі,
І град, і грім... — Щоб потім, після бурі,
Побачить рідні береги?

**

Сіра темінь, як попіл пожеж,
Опускається стиха на море,
А вгорі, крізь імлу золотаву,
Загораються перші сузір'я.

Хай триває глибоке мовчання,
Хай ніщо тишини не порушить:
Я сьогодні прощаюся з вами,
Рідні зорі північного неба.

Надивитися хочу востаннє
На сузір'я Великого Воза
І всією душею сприйняти
Тихе сяйво Полярної Зірки.

Ми розстанемось, може, навіки.
Будуть інші зірки наді мною,
Та не зможуть вони заступити
Чар північного рідного неба.

І не раз у зоряні ночі
Буду тужно на північ дивитись:
Все шукатиму Лебеда й Ліру
У сузір'ї Великого Воза.

Із збірки "В далекій гавані"

ЧЕТВЕРТИЙ УНІВЕРСАЛ

УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ

22 СІЧНЯ 1918

Народе України!

Твоєю силою, волею, словом утворилась на Українській Землі вільна Українська Народна Республіка. Здійснилася давня мрія Твоїх батьків, борців за волю й право робочого люду!

Та в трудну годину народилась воля України. Чотири роки жорстокої війни обезсилили наш край і народ. Фабрики не виробляють товарів. Підприємства здержують свою працю, залізні дороги розбиті, гроші падають у ціні. Скілкість хліба зменшується. Наступає голод. По краю розмножилися ватаги грабіжників і убійників, особливо, коли з фронту рушило російське військо, творячи криваву різню, безлад і руїну на нашій землі.

З приводу всього того не могли відбутися збори до Українських Установчих Зборів у визначенім нашим попереднім Універсалом реченні й не могли відбутися ті Збори, визначені на нинішній день, щоб перебрати з наших рук тимчасову найвищу революційну владу над Україною, установити лад у нашій Народній Республіці й організувати нове Правительство.

А тим часом петроградське Правительство Народних Комісарів виповіло війну Україні, щоб повернути вільну Українську Республіку під свою владу, і посилає на нашу землю свої війська — червону гвардію, большевиків, які граблять хліб у наших селян і без ніякої заплати вивозять його в Росію, не зоставляючи навіть зерна, приготовленого на засів, убивають невинних людей і сіють усюди анархію, убийство й злочин.

Ми, Українська Центральна Рада, робили всякі заходи, щоб не допустити до тої братовбивчої війни двох сусідніх народів, але петроградське Правительство не пішло нам назустріч і веде далі криваву боротьбу з нашим народом і Республікою.

Крім того те ж саме петроградське Правительство Народних Комісарів починає проволікання миру й закликає до нової війни, називаючи її "святою". Знов полетіть кров, знов нещасний робочий люду буде мусити приносити в жертву своє життя.

Ми, Українська Центральна Рада, вибрана з'їздами селян, робітників і солдатів України, в ніякім разі не можемо згодитися на те, ніяких війн піддержувати не будемо, бо український народ бажає миру й мир повинен прийти можливо якнайскорше.

Та для того, щоб ні російське Правительство, ні ніяке інше не ставило перешкод Україні в установленні того бажаного миру, для того, щоб повести свій край до ладу, творчої праці, закріплення революції й нашої волі, ми, Українська Центральна Рада, оповіщуємо всім горожанам України:

Віднині Українська Народна Республіка стає самостійною, від нікого незалежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу.

З усіма сусідніми державами, а саме: Росією, Польщею, Австрією, Румунією, Туреччиною й іншими ми бажаємо жити в згоді й приязні, але ніяка з них не може вмішуватися в життя самостійної Української Республіки.

Влада у ній буде належати тільки до народу України, іменем якого, поки зберуться Українські Установчі Збори, будемо правити ми, Українська Центральна Рада, представництво робочого народу — селян, робітників і солдатів та виконуючий орган, який віднині буде називатися Радою Народних Міністрів.

І отже, перш усього, поручаємо Правительству нашої Республіки Раді Народних Міністрів, від сього дня вести початі вже мирові переговори з осередніми державами вповні самостійно й довести їх до кінця, не звертаючи уваги на ніякі перешкоди збоку якихнебудь інших частей бувшої російської імперії, та встановити згоду, щоб наш край почав своє життя в спокою й мирі.

Щодо так званих большевиків і інших напасників, які розграблюють і руйнують наш край, то поручаємо Правительству Української Народної Республіки твердо й рішучо взятися за боротьбу з ними, а всіх громадян нашої Республіки закликаємо, щоб вони, не жаліючи свого життя, обороняли добробут і волю нашого народу. Народна Українська Держава повинна бути очищена від насланих з Петрограду насмних наїздників, які нарушують права Української Республіки.

Безмірно тяжка війна, почата буржуазними правительствами, вимучила наш народ, винищила наш край, знівечила добробут. Тепер сьому треба покласти край.

Одночасно з тим, коли армія буде демобілізуватися, поручаємо розпускати солдатів, а після затвердження мирових договорів розпустити армію зовсім, на місце постійної армії завести народну міліцію, щоб наше військо служило обороні робочого люду, а не забаганкам пануючих верств.

Знищені війною й демобілізацією місцевості мають бути відбудовані при допомозі державного скарбу.

Коли наші вояки вернуться додому, народні ради — громадські й повітові й городські думи мають бути перевибрані в часі, який буде установлений, щоб і вони мали в них голос. Між тим, щоб установити таку владу, до якої мали б довіря й яка спиралася б на всі революційно-демократичні верстви народу, має Правительство додати до помічі самоврядування ради робітничо-селянських і солдатських депутатів, вибраних із місцевих людей.

В земельних справах комісія, вибрана на останній сесії Центральної Ради, вже виробила закон про передачу землі трудовому народові без викупу, прийнявши за основу скасування власності й соціалізацію землі згідно з нашою постановою на 7 сесії.

Сей закон буде розглянено за кілька днів на позній сесії Центральної Ради й Рада Міністрів уживе всіх способів, щоб передача землі земельними комітетами в руки трудящих відбулася з початком весняних робіт.

Ліси, води й усі підземні багатства, як добро українського трудового народу, переходять у розпорядження Народної Української Республіки.

Війна забрала для себе всі трудові сили нашої країни. Більшість підприємств, фабрик і робітень виробляли тільки те, що було необхідне для війни, й народ зостався зовсім без товарів. Тепер війні кінець.

Раді Народних Міністрів поручаємо негайно пристосувати всі заводи й фабрики до мирних обставин, до виробу продуктів, необхідних для робочих мас.

Та сама війна дала сотки тисяч безробітних і інвалідів. В самостійній Народній Республіці України не повинен страждати ні один трудящий чоловік. Правительству Республіки має підняти промисл держави, має зачати творчу роботу по всіх галузях, де всі безробітні могли б найти працю і приложити свої сили, і прийняти всі міри для забезпечення покаліченим і потерпівшим від війни.

При старім ладі торгівці й всілякі посередники наживали на бідних, пригноблених клясах надмірні капітали.

Відтепер Українська Народна Республіка бере на свої руки найважливі області торгівлі і усі доходи з неї обертає на користь народу.

Торговлю товарами, які мається привозити з-за границі й вивозити за границю, вестиме сама наша держава, щоб не було такої доріжні, через яку завдяки спекулянтам терплять найбільші верстви.

Для виконання сього поручаємо Правительству Республіки виробити й представити до затвердження закони про се, а також про монополі заліза, вугля, шкур, тютюну і інших продуктів, і товарів, з котрих податки найбільше обтяжували робочі кляси в користь нетрудових.

Так само поручаємо установити державно-на-

родну контролю над усіма банками, що через кредити нетрудовим клясам помагали експлуатувати трудові маси. Відтепер кредитова поміч банків має йти передусім на піддержку трудовому населенню і на розвиток народного господарства Української Народної Республіки, а не для спекуляції й різнородної банкової експлуатації.

На ґрунті анархії, неспокоїв у життю й недоволі продуктів зростає невдоволення серед деяких частин населення. Тим невдоволенням користуються різні темні сили й тягнуть неосвідомлених людей до старих порядків. Сі темні протиревольюційні сили бажають знову піддати всі вольні народи під одно царське ярмо — Росії. Рада Народних Міністрів повинна безпощадно боротися з усіма контрреволюційними силами й кожного, хто призиває до повстання проти самостійної Української Народної Республіки й до повороту старого ладу, — карати яко за державну зраду.

Всі демократичні свободи, проголошені Третім Універсалом Української Центральної Ради, потверджується й окремо проголошується: в самостійній Українській Народній Республіці всі народи користуються правом національно-персональної автономії, яку признано за ними законом 22-го січня.

Все перечислене в Універсалі, чого не встигмо виконати ми, Центральна Рада й наша Рада Міністрів, у найближчі тижні виконують, справлять і до остаточного ладу доведуть Українські Установчі Збори.

Ми поручаємо всім нашим громадянам перевести вибори як найбільш енергично, підняти всі зусилля, щоб підрахунок голосів був закінчений як найскорше, щоб за пару тижнів зібралися наші Установчі Збори, — найвищий господар і управитель нашої землі, й Конституцією нашої незалежної Української Народної Республіки закріпили свободу, порядок і добробут на добро всього трудового народу її на тепер і на будучі часи. Сей найвищий наш орган має рішити про федеративну зв'язь з народними республіками колишньої російської імперії. До того ж часу всіх горожан самостійної Української Народної Республіки зазиваємо стояти непохитно на сторожі добутої свободи і прав нашого народу й усіма силами боронити свою долю від усіх ворогів селянсько-робітничої Української Республіки.

УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАДА

Михайло ГРУШЕВСЬКИЙ

НА ПОРОЗІ НОВОЇ УКРАЇНИ

Подані тут статті

ОЧИЩЕННЯ ОГНЕМ

Останні тижні внесли дуже багато в роз'яснення політичної ситуації, хоч перерви в телеграфічних і поштових зносинах, у діяльності преси і т. ін. дуже обмежують той матеріал, яким ми розпоряджаємо безпосередньо. І в тім, наприклад, і боротьба великоросійських большевиків з Українською Республікою за сей час розкрила дуже значно свій власний підклад, свої підстави, свій дійсний зміст. Піднята нібито в інтересах перемоги крайніх демократичних і соціалістичних гасел, а властиво — демагогічних кличів, над розважнішою, бо обрахованою на реальні наслідки, роботою Української Центральної Ради та її правительства, вона все більше стає ясною в своїх реальних мотивах і завданнях, що зовсім не мають нічого спільного ні з соціалістичними, ні з демократичними завданнями.

З повною очевидністю виступає мотив боротьби національної, в самій грубій і неприкрашеній формі, принаймні в поглядах і висловах рядової маси. Для неї завдання сього походу — "бити хохлів", що по 250-літнім поневоленні наважились підняти голови й скинути з себе московську кормигу. Інтелігентніші проводирі большевиків не виявляють так щиро дійсних національних мотивів, але з їх тактики виступає так само ясно се завдання: повернути назад у московську службу збунтованих українських підданих, а для того знищити культурні центри України, інтелігентні сили українські. Українців ловлять, арештують, розстрілюють тільки за те, що вони українці.

Се продовження, під брехливими демагогічними большевицькими гаслами, того самого завдання на винищення українства, яке собі була поставила царська зграя жандармів і посіпаків з початком світової війни. І в слід їй летять і тепер тихі побажання успіху від московської буржуазії: промисловців, фінансистів і — дуже багатьох інших, як летіли вслід жандармським подвигам давніших літ від усіх тих, що про око людське умивали руки від участі в них, або навіть робили більш або менш ефектні жести благородного обурення, а в серці молили Бога, щоб тим жандармам, поліцаям і всяким іншим опрічникам удалась їх "брудна робота" — по викоріненню українського "сепаратизму".

Московська буржуазія всяких сортів сподівається, що сим большевицьким "товаришам" справді вдасться "вибити хохла", і большевизм перше, ніж згинуті самому, підріже і кине під ноги московському капіталізму назад Україну з її хлібцем, сахарцем, вуглем і іншими добрими речами. За се, вступивши в володіння по большевикам усією їх спадщиною, вона радо пробачить большевикам розстріляння Кремля і всяких ін-

ших московських святощів, аби тільки було врятоване для Москви володіння "полуднем".

В сій погоні за утікачем з московської неволі — "хохлом", в запалі боротьби з ним, большевицькі проводирі без церемонії викинули старі гасла "права самовизначення народів аж до повного відділення" й перешилися в "федералістів", — дуже оригінальних "федералістів", які своїм завданням поставили "об'єднання демократії", великоросійської й української, і, очевидно, — всякої іншої з колишньої Російської імперії.

Не знаю, як витримає й переживе федералістична ідея цей тяжкий удар, який завдають їй Леніні і Троцькі, називаючи себе федералістами. Дуже трудно буде комусь, принаймні якийсь час, називати себе федералістом, коли федералістами Леніні і Троцькі вважають себе, а під сим "федералізмом" лежить у дійсності самий поганий, терористичний централізм.

Старий московський централізм виступає тут ще раз перед нами — під маскою большевизму. Пів року тому він виступив під фірмою правлячих російських соціалістів-революціонерів, Керенського і Ко., котрі "про оказію" теж мали у програмі федералізм, а в дійсності всю енергію своєї внутрішньої політики всадили в боротьбу з дійсним федералізмом бувших недержавних народів Російської імперії. Вони впали, а на місце їх виступили ще більш рішучі "федералісти" большевицькі, які для врятування російської влади не спиняються перед руйнуванням і різнею.

Їх рішучість у сім напрямі без сумніву оцінили відповідно і московські промислові круги, які вже два місяці тому заявляли з повною отвертістю, що признають усяку владу, яка задержить у своїх руках непокірні провінції Росії (Україну, розуміється, в першу чергу), і так само — шановні союзники заклопотані тим, щоб було з кого взяти все вложено в Російську державу їх буржуазією.

Роля їх у поході на Україну буде, правдоподібно, незадовго освітлена вповні. Але вже тепер стає ясно, як близько стояли вони до всього, що гальмувало мир, що підтримувало анархію, що могло спинити транспорт і будучий товарообмін — вивіз збіжжя до центральних держав, а з другого боку — підтинали самоозначення народів і охороняло ідею "єдиної неділимої".

Українське правительство ні під якими погромами, ні під якими улещуваннями чи обіцянками не давало вирвати у себе обіцянки, котрої не могло прийняти на себе дійсно — ухилитись від миру і зв'язаного з ним товарообміну з центральними державами. За се всі ті наймлені сили, котріми союзники розпоряджали на нашій території, були звернені на саботаж нашої оборони проти большевиків. А коли большевики опанували Ки-

ів, їх панування, як оповіщають більшевицькі газети, було зараз признане союзниками.

Так вирисовується вже тепер у головних контурах обстановка сеї катастрофи, котру мусіла перейти наша Україна на порозі нового життя, того великого вогненного очищення, в котрім, видно, мусіли згоріти різні старі упередження, пережиті традиції й погляди, щоб не заважати в новім поході. Добре, чи зле се, не можна тепер того оцінити, але з реальними фактами прийдеться порахуватись.

Досі, хоч з різними тривогами й небезпеками, наша українська справа плила в попутнім вітрі загальної революції. Тільки тепер усі сили — і революційні і контрреволюційні, всі заінтересовані в цілості російської фірми і просто ворожі українству елементи змобілізувались і повстали, щоб дати генеральну битву нашому національному життю.

Українство кінець кінцем її виграє, се ми знаємо. Але втрати її будуть великі, се ми бачимо. І розстрілюються в ній не тільки люди, а й ідеї. Руйнуються не тільки міста, а й традиції. Багато згоріло вже в сім великим огні, і ще згорить. Люди вийдуть із нього нові, й новими очима глянуть на світ.

Горять, між іншим, культурні, економічні і всякі інші зв'язки народу українського з народом великоруським. Історія сих двох "братніх народів" вступає, видима річ, в ту стадію, в яку вже раніше вступила історія двох інших слов'янських братів — українського і польського.

Раніше український народ мав діло з бюрократією й правительством, від котрого в якійсь мірі ще могло відмахуватись великоруське громадянство. Тепер ми, самим очевидним способом, маємо боротьбу самих народів — великоруського й українського.

Один наступає, другий борониться.

Історія сих двох "братніх народів" вступила в стадію, про котру оповідає біблійна історія перших братів:

І спитав Бог: Каїне, де твій брат Авель?

4 лютого (1918) під Сарнами.

В ОГНІ Й БУРІ

Україна пережила, з великою небезпекою для свого існування, страшну пробу в огні й бурі. Перейшла через глибоке провалля, яке розкрилось раптом на вступі нового її життя. Властиво, не можна навіть казати, що перейшла. Переходить, се вірніше. І всі, кому близьке її життя, хто хоче бути гідним імені її громадянина, повинні приложити всі старання, напружити всі сили на те, щоб допомогти їй перейти вповні, стати твердо на новім ґрунті і забезпечити від можливого повторення таких страшних проб. Занадто багато й одної такої.

Правда, можливість такої грізної проби ввесь час висіла над Україною під час її визволення. Перший акт її самоозначення, великодній всеукраїнський з'їзд уже пройшов під загрозою розгону "штиками революційної армії". Ми встигли

вже забути сей маленький, але характеристичний інцидент, як забували скоро потім усі ті інші конфлікти й інциденти, які загрожували українському походові до волі й державности. Коли ці інциденти минали більше чи менше щасливо, не довівши до катастрофи, потім, оглядаючись на пройдене, ми мали навіть враження — особливо ті, що даліше стояли від осередків нашого життя, — що українська справа йде гладко, розгортається дуже пляново. Але в дійсності вона ввесь час ішла від інциденту до інциденту і багато разів стояла під загрозою катастрофи. Під час Корнілізчини і під час большевицького повстання, не згадуючи епізодів менш критичних, як конфлікт з правительством з приводу організації ген. секретаріату, з приводу інструкції, з приводу українських установчих зборів і таке інше. І кожний такий інцидент ставав тим небезпечніший, що за той час, так би сказати, зростала та українська стазка, яка стояла на законі, і можлива катастрофа грозила загибеллю все більших і більших національних і соціальних досягнень, окуплених усе більшими й більшими жертвами й зусиллями.

Тепер наш національно-політичний рахунок дійшов до особливо високих позицій. Боротьба йде за закріплення самостійности й незалежности Української республіки, за зібрання українських земель, за забезпечення основних соціальних реформ. Програання загрожує такими страшними утратами, що від самої мислі про них спиняється серце. А тим часом не можна відмахуватись від сих мислей, не можна присипляти себе заспокоєнням, що якось то воно буде, якось зробиться само собою.

В великих болях родяться великі діла. Всі теперішні силкування провідних українських політиків, щоб народини нового життя прийшли якомога безболісно, без гострих розривів, без кривавих конфліктів, — були даремні. Наша українська революція, на жаль, не розвивалась самостійно, вона ввесь час мусіла марширувати з конвульсійними рухами і киданнями революції російської хаотичної і страшної. Російська революція потягнула нас через кров, через руїну, через огонь.

Мусимо йти, бо спинити походу не можна. Мусимо перейти через цей страшний огонь і знищення. Мусимо жертвувати всім, щоб урятувати найдорожче в цім моменті: самостійність і незалежність нашого народу.

Мусимо згромадитись коло сеї мети всі, скільки нас є свідомих і відданих інтересам нашої батьківщини. Збиратися в тісну й компактну фалангу, відложивши всі партійні й групові різниці, всі міркування про партійні вигоди й інтереси. Все мусить бути підпорядковане вимогам моменту, — перед ними мусить відступити все інше. Вони такі великі, що кожна сила, кожна одиниця тепер на рахунок. Всяке ухилення від роботи, від відповідальности, від сповнення того обов'язку, який накладається моментом, — являється дезертирством негідним громадянина. Всяка самочинність, ухилення від громадської чи національної дисципліни являється недопустимим злочином.

Помилки нам потомство пробачить. Становище занадто трудне, а досвід і приготування наше мале. Це не наша вина, коли ми чогось не зуміємо. Але відчуття ваги моменту, потребу координації й організації, підпорядкування всіх своїх сил вимогам сеї хвили — се наш обов'язок і ухилення від нього не пробачить нам потомство. Це та вина, яка не може бути пробачена.

КІНЕЦЬ МОСКОВСЬКОЇ ОРІЄНТАЦІЇ

Перше, що я вважаю пережитим і віджитим, таким, "що згоріло в моїм кабінеті!", — се наша орієнтація на Московщину, на Росію, накидвана нам довго й уперто силоміць, і кінцем, як то часто буває, справді присвоєна собі значною частиною українського громадянства.

Вона була підірвана російською революцією, що ослабила той московський примус, який тяжив за старого режиму над Україною. Але тільки ослабила, а не знищила. Навіть для лівих груп нашого громадянства, те, що було страчене в примусовості сього зв'язку, було до певної міри зрівноважене ідеями "спільного революційного фронту" українсько-російського, здобутками спільної революції і спільними інтересами революційної демократії. Провідники українського життя довго стояли під властю сих гасел і я сам не відрікаюсь їх. Тільки коли російська керма, після угоди з Україною, перейшла до революційних соціалістичних кругів і вони в відносинах до України виявили себе твердоголовими централістами і об'єдинителями, нездібними чого небудь навчитися від революції, се сильно захитало такий пієтизм для спільної революції. Ну, а війна большевиків з Україною, рішуче поставила хрест над сею ідеологією, розв'язала всякі моральні вузли, які ще могли в чиїхнебудь очах зв'язувати українця з московським громадянством спеціально. Вона так би сказати, зняла з Московщини права "особо благоприємствуемой" нації й дала почуття права кермуватися в своїх відносинах до неї єдино добром українського народу, а не якимись інтересами спільної революції, спільної культури, спільної отчини, чи що.

Я вважаю таке визволення від "песього обов'язку" супроти Московщини незвичайно важним і цінним. Роздумуючи над сим моментом я думаю, що марно пролилась кров тисяч розстріляних українських інтелігентів і молодіжі, коли вона принесла, чи закріпила духове визволення нашого народу від найтяжчого і найшкідливішого ярма, яке може бути: добровільно прийнятого духового чи морального закріпощення. Я скажу різко, але справжніми словами: се духове холопство, холуйство раба, котрого так довго били по лицю, що не тільки забили в нім всяку гідність, але зробили прихильником неволі й холопства, його апологетом і панегіристом. Російські белетристи закріпили в художній формі тип такого холопа, і я ще раз вибачаюсь за грубе слово: таким холопством вважаю ту вірність, ту служебність не за страх, а за совість, глибоку і непобориму, поколіннями виховану, яку українське громадянство виявляло в одних частих мен-

ше, в інших більше — супроти державних, культурних і національних інтересів Росії й великоруського народу.

Початки її лежали в мотивах самих не ідеальних: користи й страху. Заходи коло московської милостині для церков і монастирів, царського "жалування" для козацького війська були першим початком. За сим, по з'єднанню України з Москвою, пішли вислужування перед московським правительством для своєї приватної користи — для маєткових надань, для жалування. Ще далі — забігання коло урядів у козацькій війську, яким фактично стало розпоряджатись московське правительство, а потім, з заведенням московського урядування, вся та неутолима "охота до урядів, а особливо до жалування", яка всю українську інтелігенцію перетворила в одну масу кандидатів на царські посади, затопила Петербург хмарою землячків-поганців, описаних Шезченком у його "Сні", і покоління українського громадянства стала виховувати в переконанню, що зміст і завдання життя се "служба", "царська служба", щастя чоловіка — се вислужитися, найгірше нещастя — необачним учинком, нельояльністю "хахломанством" чи "українофільством" загородити собі дорогу до всього, зіпсувати свою службову кар'єру.

В тім же напрямі впливав інший невисокої моральної якості мотив — страх. Від перших своїх стріч з українською людністю московське правительство тероризувало її незвичайно. Карна система на Україні від початків історичного життя у всі часи не визначалась суворістю. Чужоземні карні кодекси, які містили в собі суворі кари на тілі, калічення, кару смерті в різних нелюдських формах, — візантійські, середньовічні німецькі — не приймалися українським життям. Кара смерті практикувалась рідко, звичайно заступалась в'язницею або вигнанням, і такі кари московські, як "нещадне биття" батогами або палицями за найрізніші, зовсім несерйозні провини, калічення, заслання на Сибір з відібранням маєтку "на государя" — для української людності були чимсь жахливим невимовно. Можливість впасти в руки московської адміністрації й підпасти цим карам лякала українців незвичайно. А такі факти московської кари "за зраду" почались вживатись незвичайно широко і робили на українську людність враження незвичайно гнітюче.

Спомини "Історія Русів" про сі московські кари й езекуції на Україні в першій половині XVIII в. віддають сі почуття страху й огиди перед московським "таїнством", яким було перейняте українське громадянство. З покоління в покоління виховуючися в панічному страху перед сим терором, психологічно незрозумілим і органічно противним українській природі, українська людність тратила кінець кінцем усяку психічну відпорність перед ним і виявляла незвичайну податливість на вимоги московської політики, за котрими стояла ся система кар. І от поставлене перед вибором між московським катуванням і московським жалуванням, українське громадянство й виробляє у себе сей ганебний тип "самовідреченого" служальця, хама московського, який не

тільки служить до самозабуття, готовий віддати всяку національну позицію, всякий національний інтерес московській політиці, але й підводить під се ідеологічні підстави.

Виступають українські ідеологи монархізму, від різних Шельменків до геніяльного Гоголя, одного з найяскравіших показчиків — при всій геніяльній інтуїції — сеї громадсько-політичної деморалізації українського громадянства, "роздвоєння" його душі. У Гоголя воно веде свій початок ще з дитячих літ (як показує його листування) — з виховання в поняттях тодішньої служальської української старшини. Він і вмирає жертвою сього психологічного надлому. Але менш тонкі духові організми живуть, процвітають, плодяться і множаться, заповняють українську землю і володіють нею.

Інші розпинаються за єдинство русского народу і Російської держави, доводять, що всякі традиції української політичної окремішності давно пережились, і трудно відроджувати їх — се робота реакційна, не демократична, бо розвій демократизму і освіти, поступу взагалі веде Україну до європеїзму через російську культуру, тільки через неї, і всяке ухилення від неї є гріхом проти культури взагалі. Доказують, що російська культура так глибоко ввійшла в українське життя, в

українську плоть і кров, що Тургенєв і Пушкін для українця є такими ж близькими, національними письменниками, як Шевченко, і російська літературна мова українцям ближча, ніж "видумана" українська, і т. д.

Всіми сими парадоксами й натяганнями, повторюваними так довго, що їм починали справді вірити ті, котрі їх повторювали, замазувано, масковано, заслонювано ту велику історичну, культурну, психологічну, всяку, яку хочете межу, яка від віків розділяла Україну від Московщини, український нарід від московського. Не добачати її могли тільки люди в шорах, засліплені й оглушені тими фальшивими, століттями повторюваними фразами. Реальні факти на кожному кроці говорили про глибоку синтезу сих двох близьких по крові, а відмінних духом народів і мабуть аж нинішнє "велике потрясіння", сей кривавий напад большевиків на "хохлів" і огонь руїни знищить ті шори, ті пов'язки, котрі лежали на очах українських громадян і не давали їм орієнтуватися в реальних фактах.

Подані тут статті Михайло Грушевський писав у 1917-1918 р.р. Тоді ж вони були видані окремою книжкою "На порозі нової України Гадки і мрії" та брошурою "Вільна Україна".

З НОВИХ ВИДАНЬ

Юнак — журнал пластового юнацтва. Листопад, 1967 р. Канада.

Українське Православне Слово — ч. 11-12, 1967 р., США.

Українська Вільна Академія Наук — Ювілейне видання, присвячене двадцятиліттю діяльності. 1967 р., Нью Йорк, США.

Сумківець — кварталник Союзу Української Молоді Канади ч. 3-4, Торонто, Канада.

Календар "Світла" на 1968 рік. Видавництво ОО. Василян, Торонто, Канада.

Бюлетень Комітету Українців Канади ч. 7-10, 1967 р., Канада.

Іван Манило — Україна сама. Поезії, гуморески, байки, балади, дружні літературні жарти.

Об'єднання Українських Письменників "Волосожар". 1966 р. Нью Йорк-Вайланд, США.

Іван Манило — Грім за зорею (лірика, гумор, сатира). Видавництво "Волосожар", 1963, Нью Йорк — Вайланд, США.

Євангельський Ранок — український християнський місячник ч. 1013-1014. 1967 р. Детройт, США.

Християнський Вісник — орган українського євангельсько-баптистського об'єднання Канади, ч. 9-10. 1967 р. Вінніпег, Канада.

1952-1967 — 15-ліття Українського Образотворчого Осередку у Філадельфії. Видано заходами ювілейного комітету. 1967 р. Філадельфія, США. Наклад 500 примірників.

Українка в світі — бюлетень СФУЖО. Вересень-Грудень 1967 р. ч. 3 (15). Філадельфія, США.

Євангельська Празда. Листопад 1967 р. Торонто, Канада.

Крилаті — журнал для юнацтва. ч. 10. Жовтень, 1967 р. Торонто, Канада.

Дороговказ — орган вояцької думки і чину ч. 17, Серпень-Вересень 1967 р. Торонто, Канада.

Наше життя — видає Союз Українок Америки. ч. 10. Листопад 1967 р. Філадельфія, США.

Світло — український католицький місячник ч. 12. Грудень 1967 р. Торонто, Канада.

Подаємо сумну вістку: 29-го грудня 1967 р. в Торонто на 81 році життя помер генерал-поручник Армії Української Народної Республіки

МИХАЙЛО САДОВСЬКИЙ

Вічна йому пам'ять!

Висловлюємо наше щире співчуття родині Покійного.

ЦК ОДУМ-у

Редакція і адміністрація "Молодої України"

ДУМКИ В П'ЯТДЕСЯТИЛІТТЯ ВІДРОДЖЕННЯ

Доповідь Миколи Француженка прочитана 13-го травня 1967 року на концерті, яким філія ОД-УМ-у в Філадельфії відзначила 50-ліття Української Національної Революції

"Україна стане колись новою Грецією: прекрасне підсоння краю, весела вдача народу, його музичний хист, родюча земля, колись прокинуться: із стількох малих племен, якими чейже були колись і греки, постане велика, культурна нація і її межі простягнуться до Чорного моря, а відтіля ген... у далекий світ".

Так думав 1769 року, оглянувши наш край, вчений і мислитель Йоган Гердер.

І, от те, що було неначе дивний сон для багатьох поколінь — стало дійсністю 50 років тому.

У світ полинули слова, сповіщаючи: "Народе України! Твоєю силою, волею, словом стала на Землі Українській Вільна Українська Народна Республіка. Справдилась колишня мрія батьків Твоїх, борців за вольності і права трудящих..."

Одинині Українська Народна Республіка стає самостійною ні від кого незалежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу".

Пробудження поневоленого народу до нового життя, яке незримо благословив сам Бог, оспівав поет. Серце новітнього Бояна заспівало нову, нечувану досі пісню, про нове вимріяне життя.

Над Києвом — золотий гомін,

І голуби, і сонце!

Внизу —

Дніпро торкає струни...

"Він був мов жрець сп'янілий від молитви, —

Наш Київ, —

Який моливсь за всю Вкраїну —

Прекрасний Київ.

Раптом тиша: хтось говорить.

"Слава!" — з тисячі грудей.

І над всім цим в сяйві сонця голуби.

"Слава!" — з тисячі грудей.

Голуби.

То Україну

За всі роки неслави благословля хрестом

Опромінений,

Ласкою Божою в серце зраний.

Андрій Первозванний.

І засміялись гори,

Зазеленіли...

Такий тоді, 50 років тому, над Києвом прокотився золотий гомін.

Та радість ця була недовга.

Кидаючи облудні гасло про братерство, "рівноправність народів", "рівноправність націй" і про їх право на "самовизначення", проводир російських большевиків і голова уряду нової Росії дав наказ червоній гвардії окупувати Україну! Він розумів, що "без українського хліба" (слова Леніна-Ульянова) большевикам влади в руках не втримати.

Петроградську червону гвардію під командуванням Мурав'йова вдалося відкинути, хоч навіки залишилась болюча пам'ять про героїв Крут.

Мниув після того короткий час, і Українська Народна Республіка відзначала ще одну перемогу.

"Від нині воедино зливаються відірвані одна від одної частини єдиної України — Західньо-Українська Народна Республіка (Галичина, Буковина й Угорська Русь) і Ноддніпрянська Велика Україна.

Здійснились віковічні мрії, якими жили і за які вмирали кращі сини України.

Віднині є єдина, незалежна Українська Народна Республіка".

"Навколо гасла: Українська Народна Республіка — Українська незалежна держава — об'єдналися всі справді активні сили нації в її боротьбі за незалежність". — Так писав Симон Васильович Петлюра. "Але, — продовжує він, — кінець жовтня 1919 року... один з найтяжчих часів нашої боротьби... — Треба допомоги!" І Симон Петлюра звертається до всіх. Він не приховує жалю до недолугих політиків — речників історичної долі світу. Про це він говорить своїм друзям, зокрема, французькому політикові Полісьє: "Ми не маємо ліків: тиф десяткує ряди нашої армії, багато з ранених вмирає, бо не маємо ні медикаментів, ні білля. Червоному Хрестові прибуди до нас! Ми вмираємо, а Антанта мов Пилат вмиває руки, й нам не остається більш нічого, як кликнути їй: Морітурі те салютант!"

Опинившись за межами батьківщини, Симон Петлюра, оцінюючи події минулих років пише:

"Чи ми своєю боротьбою здобули для України щонебудь? — Так, наша боротьба в історії українського народу буде записана золотими буквами. Ми виступили на арену історії тоді, коли весь світ не знав, що таке Україна. Ніхто не хотів її визнати, як самостійну державу, ніхто не вважав нашого народу за окрему націю. Єдиною боротьбою, упертою й безкомпромісовою, ми показали світові, що Україна є, що її народ живе і бореться за своє право, за свою свободу й державну незалежність. Ті, що легковажили наш рух, тепер побачили, що ми така сила, якої не можна не брати під увагу..."

Признаймося без гордоців і без зайвої скромності, що ми за час дволітньої нашої боротьби ми створили українську націю, яка й надалі активно боротиметься за свої права..."

Чи ж знає світ сьогодні, що таке Україна? Чи визнає її самостійною державою? Чи вважає її окремою нацією?

На ці питання світ не зважається дати відповідь, лукавить ще.

Проте, Головний Отаман Симон Васильович Петлюра не помилився.

Не зважаючи на все пережите, — а пережив український народ таке, що згадувати страшно, — Інколи сам собі дивуєшся: невже так справді було? — А так, справді. Жорстока дійсність була накинута Україні тією країною, яка і свій народ тримала в неволі століттями: кріпаччина, військовий комунізм, колективізація, поголовне винищення української інтелігенції — всього, що було розумом і совістю свого народу, розгром СБУ, СУМУ і безоглядний терор ТРИОК, ЧЕКА, ГПУ, НКВД... Нарешті, прийшла друга світова війна, і з нею чергова спроба іншої, вже брунатної, сили перетворити наш народ на рабів. Одчайдушний спротив безприкладної в історії боротьби на два фронти Української Повстанської Армії — проти ворога брунатного і червоного, який сьогодні взяв за горло цілий світ. І взяв тільки тому, що речники світу цього не розуміли, чи не хотіли розуміти політики Москви і суті боротьби східно-європейських й азійських народів проти неї, ще тоді, коли сила її тільки народжувалася.

...Але сторінки історії Української Держави і боротьби за її відновлення ще тільки пишуться.

Батьки залишили нам заповіт: "Не марнотратним, не яловим повинно бути життя і перебування нашої еміграції поза межами Батьківщини, а повним, глибокого змісту та позиточних наслідків для рідного краю..."

"Зазначимо тільки, що закон розподілу національних сил поклав на нас — тих, що живуть тепер на чужині, — певну пайку праці, яку тільки ми — і більше ніхто — й можемо виконати. Вона полягає в бережному плеканні державних традицій, здобутих під час кривавої боротьби, в утворенні та розбудові культурних цінностей, потрібних для нашого всебічного звільнення..."

Коли дивлюся на вас, дорогі одумівці, і взагалі на молодь українського походження, я радію. Адже ви живете в одній із найчудовіших країн світу, де свобода є не просто словом для пропагандивних трюків, а дійсністю. І кожний з Вас, озброївшись найновішими здобутками науки, завтра стане значною силою у поширенні цієї свободи скрізь у світі, зокрема там, де дехто з нас, і більшість наших батьків народилися — на Україні.

В цю хвилину, дивлячись на присутніх, на Вас і Ваших батьків, я бачу Ваші радісні обличчя. Це радість єдності поколінь. Бачу представників могутньої нації із запевненим історичним майбутнім, що житиме вічно. Бо нація живе вічно тоді, коли є нерозривність між минулим, сучасним і майбутнім, ще ненародженим поколінням.

Тому й віряться, що час звільнення України вже недалеко і що світ змушений буде визнати її.

**ОДУМ — ЦЕ ОРГАНІЗАЦІЯ, ЯКА ВИХОВУЄ
УКРАЇНСЬКУ МОЛОДЬ НА ДЕМОКРАТИЧНИХ
ЗАСАДАХ !**

Ігор КАЧУРОВСЬКИЙ

ЗГАДАЛОСЯ...

*Я просто так: ні вудки, ні рушниці,
Мені аби провести ніч у полі,
Над річкою, під сонний крехкіт жаб
Та під сомів грайливі переплески.*

*Уже давно зайшов серпастих місяць,
І нашу ватру, що згаса поволі,
Щільніше обступає вогка темінь.*

*А дядько Влас: — Що, хлопче, будем спати?
Я б, може, і без того досі спав,
Та вчора був заснув занадто міцно,
Не знати як, посунувся вночі,
Та лівою ногою — в самий присок!
Прокинувся — аж чобіт прогорів:
Зі шкурою прийшлося його здирати.
І ось тепер з ногою — хоч кричи!*

*І дядькові я став розповідати,
Що в Індії, чудесній і далекій,
Існують дивні люди, звуться йоги;
Вони себе відмалечку гартують
В жорстокій школі таємничих знань
І досягають святости такої,
Що переходять через жар — босоніж.*

*— Дивись ти: через жар! — промовив дядько
І пальцями дістав з вогню жарину
(Так, як робили батько й дід його)
Та й прикурих стару козацьку люльку.
Не вмились йоги проти дядька Власа!...*

АФОРИЗМИ

Не зволікай з виголошенням єресі, аж поки всі стануть невірними.

Якщо в основі лежить несправедливість, то справедливість у дрібничках її тільки поглиблює.

Тому, хто тішиться добрим здоров'ям, легко давати добрі поради хворим. (Теренцій)

Не досить робити добро, треба ще робити його добре. (Дідро)

Роби кожне діло так, ніби це останнє діло в твоєму житті. (Марк Аврелій)

*Друг, що старший, то ліпший. (Плавт)
Не шукайте друзів тільки на форумі і в сенаті.
(Сенека)*

ПРИВІТАННЯ

Вітаємо Олю і Івана Павленка, референта юнацтва Центрального Комітету ОДУМ-у та голову Виховної Ради ОДУМ-у США з народженням сина Петруся та бажаємо їм щастя, здоров'я й всього найкращого!

ЦК та ГУ ОДУМ-у США

Олег ОРАЧ

С У М

У ТРАМВАЇ

(новеля)

Надвечір
у старенькому трамваї,
в набитому під зав'язку трамваї,
в якому двері вже не зачинялись,
натомлені, знервовані з роботи
додому прості люди повертались.
Духами пахло, робами і потом.
І хтось когось штовхнув необережно.
І хтось комусь на ногу наступив.
І попросить пробачення не встиг,
а той уже його образив зозла.
І от уже зчинилась суперечка,
і пасажири зразу розділились:
одні осуджують, а інші захищають, —
все так було, як і завжди буває
в набитому під зав'язку трамваї.
Духами пахло, робами і потом.
Та от в вагон, де яблуку не впасти,
протискується хлопець. В нього папка
під лівою рукою, а у правій
над кепками, хустками й капелюхами
підняв троянду він, щоб не пом'яти.
І всі замовкли, вгледівши її.
І думалося кожному своє:
— Везе коханій. Мабуть же, вродлива!..
— До хворого в лікарню поспіша.
— Учителю!..
— Яке вродило диво!
— Взяв за останні — їде без гроша.
І всі "на сантиметр" ще потіснились,
хоча, здавалось, нікуди було,
і бачили: росиночка скотилась
з пелюстки юнакові на чоло.
І віч тримав троянду — як надію!
Так первістка тримає вперше батько.
Так сірника останнього тримають,
Коли — тайга, і віхола, і ніч.
В набитому під зав'язку трамваї.
А хлопцю був двадцятий день
народження
І він троянду сивій мамі віз
за те, що народила і навчила
любити квіти, і людей, і труд.
О доля матері — і страдницька і щасна!
О доброта і мудрість — не збувай! —
Нехай ростуть сини, що дуже вчасно
троянди вносять в гамірний трамвай.

Олег Орач народився 1940 року на Запоріжжі.
Вчився в Донецькому педінституті. Два роки тому
вийшла його перша книжка поезій "Подорожник".
Тепер готується до друку друга книжка поета.

Ключ журавлів кутом туди —
на Україну,
І сонце котиться в той бік —
на Україну,
Чумацький шлях, і той проліг —
на Україну,
А в неї мова — ніжність лебедина,
І ніби тиха музика — ім'я.
Тож не дивуйся, не шукай причини,
Чом інколи сумний буваю я.
Бо це уже одвіку так ведеться:
Яких йому раїв не обіцяй,
Людське

уперте,
незбагненне серце
Показує дорогу —
в рідний край.
І вже тоді вузькі тобі широти,
І Всесвіту простори замалі,
Бо там реве та стогне Дніпр широкий,
І Київ стольний сяє на землі.
Моя від правди й прадіда. Моя,
За всі краї найкраща і найближча,
Вона за мною чайкою кизиче,
Вона мене ночами й днями кличе,
Ота горючоросіяна земля.
В моєму мозку маками скипає,
Ледаче серце вербами січе.
Над нею ще боривітер шугас,
І кобзарі не вимерли іще.
І я оцей солдатський світлий сум,
Як найсвятіше у собі несучу.

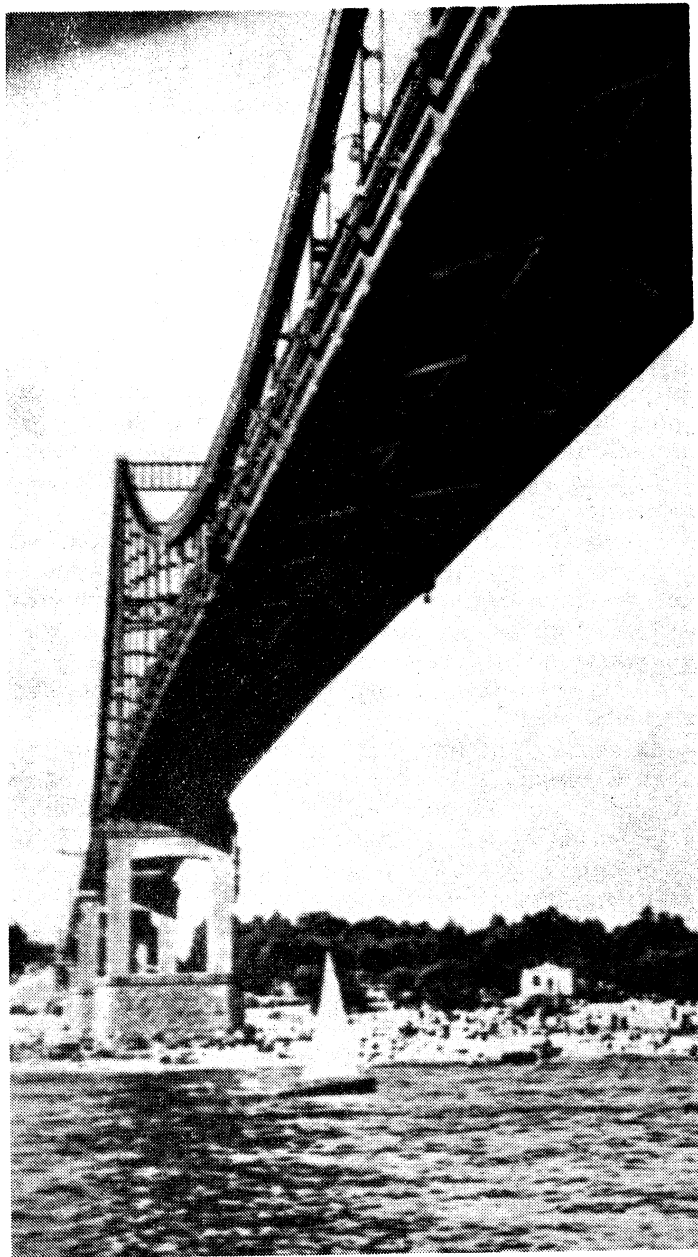
**

Сказала просто так, між іншим,
Що хлопцям личить сивина;
Що робить молодих мужнішими
І красивішими вона.
Сказала просто так, між іншим...
Ну, що ж, можливо, ти й права,
Воно і справді, зеленіша
В холоднім іней трава...

Сказала просто так, між іншим...
Ти не жалкуй за тим, ачеї
І я посивію над віршем
В одну з моїх німих ночей;

Коли уже світання в сінях,
Але у хаті ніч іще,
Спахне, як блискавка, прозоріння
И раптово мозок обпече;
Одкриється велика правда,
І серце кров'ю обкипить.
І буде мить століття варта,
І я посивію в ту мить.
Мій любий, мій наївний друже,
Така ціна краси тії
...Ти тільки не лякайся дуже,
Уранці вгледівши її...

"Літературна Україна", 27. 10. 1967 р.

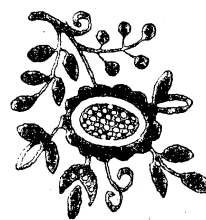

Київ.

Фрагмент одної з вулиць Києва

Хрещатик.

Міст через Дніпро.

Анатолій ДІМАРОВ

БЛАКИТНА ДИТИНА

(Продовження)

Батьки наші були скупими на ласку, нещедрими на похвалу. Бувало, проведуть тільки шорсткою долонею по голові або зронять слово-друге, та й усе. Саме життя робило їх такими, важка, виснажлива праця коло землі, яка вимагала рук та рук, не гребуючи і нашими, дитячими. Може, тому вони частіше нас лаяли, аніж хвалили, бо зайва похвала тільки псує дитину, а лайка — не шпичка, в боці не застрягне, в одне вухо влетить, а в друге вилетить, і за одного битого двох небитих дають.

Тож коли б і справді десь появився ринок, на якому обмінювали б дітей за оцим прејскурантом, — наші батьки могли б стати найбагатшими у світі людьми: за кожного з нас давали б щонайменше по десятку небитих дітей!

Хоча: чого вони варті, оті зроду-віку не биті, не лапані діти?

Пам'ятаю, як нас, уже шестиклясників, лаяла тітка Одарка.

Нічого ми їй, здавалося, такого і не зробили: потолочили тільки краєчок огудиння, коли шукали огірків, а тітка Одарка кричала так, наче ми їй сплюндрували весь город:

— А щоб же вас і земля не носила!.. Та бодай би вам і руки-ноги покорчило!.. Щоб ви подавилися отими огірками, нечестиві ви душі!..

І хоч залягли ми в такому високому та густому картоплинні, що годі було нас і знайти, тітка Одарка назвала нас усіх до одного, наче ми були перед нею, як на долоні:

— Бачу, всіх бачу, і не ховайтесь!.. І тебе, Микола, бачу, клятий ти сину, покінчиш своє життя на шибениці!.. І тебе, Іване, бачу, — горітимеш ти у вогні!.. І тебе, Только, хоч ти думаєш, що тебе не видно!.. Лежи, лежи, їж мої огірочки: прийде час — вороги тебе отак їстимуть! Гризтимуть до живих кісточок — і кричати не дадуть!..

Ми лежали, причаївшись у картоплинні, не раді вже й огіркам; лежали й не відали, що пророкування тітки Одарки справдиться повністю, тільки набагато пізніше.

Партизана Миколу повісили фашисти в сорок другому році.

І як же голосила постаріла тітка Одарка над Миколиною домовиною, коли фашисти дозволили зняти з шибениці та поховати! Як проклинала отих душогубів, що змайстрували шибеницю для Миколи!

— Та щоб же вам і землі рідної не побачити, щоб же вас і діточки рідні прокляли!.. Щоб же вас покорчило, покрутило та ще й об землю удавило!..

Долетіли до неба і ці прокльони тітки Одарки: корчило, крутило, било об землю фашистів, аж поки вся ота загарбницька армія не сконала під ударами наших воїнів.

Ванька теж не минула лиха година. Горів мій товариш аж двічі в підбитому літаку, та обидва рази рятувався на парашуті.

Мене ж не раз заходжувалися гризти оті добрі люди, що їм їсти не дай — дай тільки зіпсувати комусь життя! Наслані ще з дитячих років тіткою Одаркою, вони час від часу беруться за мене, і тоді я проклинаю той день, коли мені здалося, що огірки на чужому городі смачніші від власних.

Отже, дорогенько обійшлись нам огірочки тітки Одарки. Та що вдієш: за чим ішли, те і знайшли. За чим стрибали, те і спіймали...

А поки що ми лежимо в картоплинні і, припиняючи, слухаємо, як батькує нас тітка Одарка.

Доївши останній огірок, Ванько шепоче:

— Давайте тікати. Бо вони і до вечора ротяру свою не затулять!

І перший рачкує з городу, припадаючи до землі.

Ми повземо за ним. Нам страшенно цікаво вибиратися отак із картоплиння, бо кожен із нас уявляє себе на війні, і не прокльони тітки Одарки — ворожі кулі свистять понад нами!

— Повзійте, повзійте!.. Щоб ви довіку по землі отак повзали! — несеться нам навздогін.

— Ну й лаються! — аж головою крутить Ванько.

— А ви мовби вперше чуєте? — глузливо каже Микола. — Забули, як вони торік із тіткою Варкою воювали?

Ми з Ваньком заперечуємо — де ж забути оту триденну виставу!

Тоді саме в тітки Одарки викохались на городі гарбузи — на диво всьому селу. Величезні, як кабани, такі, що не кожен чоловік і підніме. Люди спеціально заходили дивитися на оте чудо, а тітка Варка, яка жила в сусідстві, аж зеленіла од заздрощів.

— Ото ви думаєте, що там без нечистої сили обійшлося?.. Та вона ж сама — відьма: бігає щоночі на ферму колгоспні корови доїти. Недарма ж наші доярки як не тужаться, а надоюють найменше молока в районі!..

Люди, звичайно, як люди: віднесли оті всі слова тітці Одарці у вуха.

— Сама вона відьма! — відповіла розпалена тітка Одарка. — Я молоко дою, а вона кров із свиней та коней кожної ночі спиває. Через те вони в нас од вітру хитаються! Недарма ж у неї такі губи червоні!..

Саме тоді, коли між сусідками наростала глуха ворожнеча, хтось уночі, мабуть, парубки, перекотив усі до одного гарбузи на город до тітки Варки. А натомість переніс Варчині гарбузи на город до тітки Одарки.

Вийшла тітка Одарка вранці надвір — очам

своїм не повірила: за одну ніч гарбузи поменшали наполовину.

Ну й було ж потім крику! Ще зроду-віку наше село не чуло такої сварки! Бо найшла, як-то кажуть, коса на камінь, й обидві тітки лаялись поміж собою зранку до вечора з таким натхненням, немов поеми складала.

На третій день їхня лайка досягла апогею.

Я саме читав, як до хати влетів захеканий Ванько:

— Біжім!..

— Куди?

— Та швидше, бо там тітка Одарка і тітка Варка водою обливаються!..

Хоч як швидко біг я за Ваньком, а тіток уже не застав. Побачив тільки величезну калюжу — немовби пройшла добряча злива.

А жаль! Бо кажуть, що то було неповторне видовище, коли вони зіткнулися та й почали обливатися водою! Витягне тітка Одарка повне відро — плюсь на суперницю! А та їй — відро на голову!..

Тож я побродив по калюжі та й тільки усього...

Вибразшись із картоплиння, ми бігцем — по кукурудзі та й на вулицю — подалі од біди.

Постояли, прислухались, чи не біжить тітка Одарка за нами, та й рушили на вигін, що в центрі села, біля крамниці.

Вигін — величезний і весь порослий густим споришем. Оточений з усіх боків садибами, він майже ніколи не буває порожнім, а надто на весні та влітку.

Найкраще на нашому вигоні на початку весни. Пізніше, влітку чи восени, ми не дуже часто буваємо тут: нас ваблять річка, ліс, луки. А от коли відступиться зима, пригріє добре сонце, то ми відразу ж біжимо на вигін.

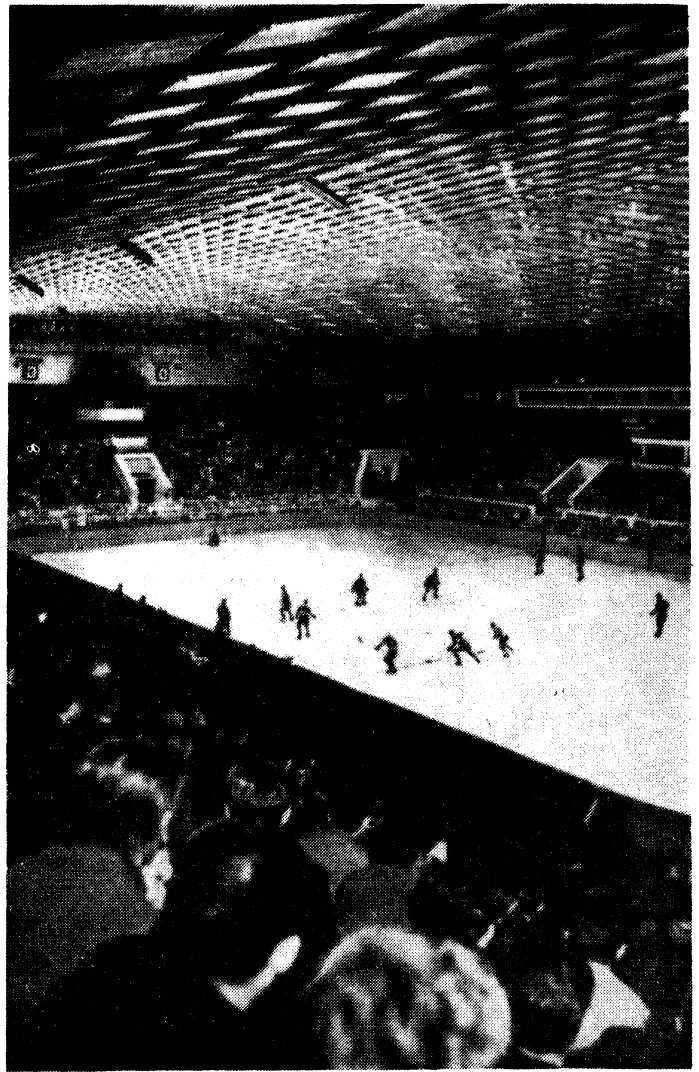
Тут найшвидше тане сніг, прогрівається земля, витикається молода травка. Вона така пружна в оті перші після зимової сплячки дні, що біжиш по ній, а вона мовби й не пригинається.

Тож вигін завжди перший звільняється од снігу. Вулицями дзюркотять ще струмки, а тут уже сухо, і ми, покидавши к бісу остогидлу зимову взувачку, бігаємо босоніж, аж лопотить! І яка неймовірна насолода: відчувати підшвами дотик прохолодно-ласкавої землі!

Нині, коли я дивлюся на міських дітей, мені стає їх жаль: взимку і влітку їх ноги закуті в чевірки. Навіть під час літніх вакацій, виїжджаючи на село або в відпочинкові табори, вони бігають взуті.

Бідні, обкрадені діти! Що вони знають про дотик землі! Про росу, яка щедро оббризкує ноги, коли раненько устати та й побігати по траві. Про лугову оксамитову травичку, яка так ніжно лоскоче підшви. Про приємну прохолоду лісових стежок, що в найспекотливіші дні остудять твою напечену шкіру. Про м'який, ні з чим не порівнянний дотик пилуки на збитій дорозі, яка так і пухкає з-під ніг, розтікається легенькими хвилями!

А мокра після дощу земля? А веселі калюжі, які щойно кипіли від рясного дощу, були кала-

Київ. Зустріч хокеїстів у Палаці спорту

мутні, аж сиві, а тепер ясні та блакитні, і в кожній полощеться сонце? Удариш по ньому ногою — воно так і бризне, так і розлетиться на скалки, а потім помаленьку збирається до купи і — дивись — за хвилину, за дві знову плещеться у воді, знову виблискує, знову сміється, безтурботно і весело!

Тож ми ганяємо босоніж, і матері не хапають скинуту взувачку, не бігають за нами, не кричать, щоб ми відразу ж повзувалися, а то схопимо нежить.

Але не тільки ми виходимо на вигін ранньою весною: щонеділі він аж кишить людьми.

Жінки та старші чоловіки і діди сідають на колодки, попід тинами, що оточують вигін. Колодки ті лежать з давніх часів, вони аж повростали у землю. Вичовгані до блиску не одним поколінням, вони вже давно втратили дерев'яний свій вигляд: здаються кам'яними. Тому їх не брали ні негода, ні шашіль.

Колодки ті були одним з найістотніших атрибутів нашого села: односельці мої не уявляли собі вигону без колодок.

Отож літні чоловіки й діди розсідалися на колодках — хто з люлькою, а хто із цигаркою, ве-

ли непоквапні розмови. А окремо мостилися жінки. Вони теж розмовляли, швидше й голосніше од чоловіків, та ніколи не лаялись, бо колодки — не місце для сварки. В нас і була така прикмета: як вийдуть дві жінки, що досі ворогували поміж собою, на колодки, то так і знай: вже помирилися.

Сам же вигін належав молодим чоловікам, парубкам і нам, підліткам: ми грали в "квача".

Для цього треба мати замашну битку, м'яч, гостре око, меткі руки, швидкі, як вітер, ноги і, головне, товсту, як у воляки, шкіру. Бо якщо на тобі тендітна шкіра, то краще й не сунься: як поцілять м'ячем, то й шкіра трісне.

М'ячі тепер цілком не такі, як були за тих часів. Тепер гумові, надувні, легкі і для справжнього "квача" не придатні. Ті ж м'ячі виготовлялися з кінської шерсті, вимоченої добре у воді, а потім обшивалися телячою шкірою. Твердуючі, як камінь, важкі, як свинець, вони обпікали долоні, коли спробуєш ухопити, а як учистять отаким м'ячем по спині чи по ребрах, то вже синяк гарантований.

Тож зрозуміло, що ми, підлітки, грали в "квача" окремо від дорослих: вони нас просто покалічили б. Були такі вмільці, що як ударить биткою, як пустить м'яча "свічкою", то не кожен назавтра його й ухопити. Від такого тікай не тікай, все одно вліпить м'ячем прямо поміж лопатки. Так приварить, що й дух заб'є, і в очах потемніє!

Але як би не вдарив — не смій образитись чи, не дай Боже, скривитися: засміють!

Ми з гордістю носили синяки та подряпанини, і за ніякі скарби не захотіли б їх позбутися: то було ознака нашої мужності, нашої чоловічої гідності.

Бо — якщо ти граєш у "квача", то вже дорослий. Або ось-ось станеш дорослим...

Минали перші весняні дні, все вище піднімалося сонце, підсихала земля, і ми все частіше юрмились уже не на вигоні, а на вулицях, побіля наших дворів. І квач поступався місцем перед іншими іграми.

Тієї весни всі хлопці нашого села захопилися грою на гроші. Спалахнула вона поміж нами, як пожежа, як пошесть, і ні вчителі, ані батьки не могли її погасити. Скоро в нашому селі не було хлопця, який би не ходив, тримаючи праву або лізу руку в кишені: там пересипалися його "капітали".

Гра ця полягала ось у чому: видовбувалась невелика ямка, а за п'ять-десять кроків прокреслювалась лінія. Ставши на ту лінію, кожен намагався поцілити важкими, царськими ще п'ятаками у яму. Чим ближче до ямки падала монета, тим краще. Бо тоді ти перший битимеш по складених одна на одну копійках. Котра перевернулася, та і твоя.

Я пишу "копійки", хоч їх у нас було як кіт наплакав. Ми не мали власного монетного двору, а зарплату одержували лозиною чи паском, а то й просто потиличниками; свіжа копійка була для нас такою рідкістю, як яблуко на Новий

рік або дуже добра оцінка в щоденнику. Тому ми й увели в обіг свою монету: гудзики.

Гудзики, як і будь-яка порядна монета, були різної вартості. Спорені потай із батькових підштанків — металеві, обшиті білою матерією — мали найменшу покупну вартість. Потім ішли перламутрові: з сорочок старших братів та маминих кофт. Ці були вдесятеро дорожчі — відповідно до покарання, яке діставав кожен із нас, коли лозивсь на гарячому. І найбільшу цінність мали великі чорні гудзики, зрізані з пальт або піджаків. Власника такої монети можна було розпізнати одразу: він недбало підходив до ямки, кидав презирливий погляд на гірку білих, підштанкових, гудзиків і пихато казав, не виймаючи руки з кишені:

— Ставлю на всі!

І ми відразу розуміли, що поміж нами появилася якщо не Крез, то його брат або кум.

Монети оті діставалися нам нелегко. І не раз один або другий батько, спросоння шукаючи на підштанках давно програних гудзиків, допитувався сердито у матері:

— Одарко, як ти в чорта їх прала, що всі до одного повідлітали?

Коли ж доходила справа до верхнього одягу, до штанів там чи сорочки, в батька починала просинатись підозра:

— Признавайся, песький сину, ти позрізав?!

Отоди нагинай свою спину і мовчки одержуй за кожен одрізаний гудзик.

Того літа мені особливо не таланило: я програвся кожного разу дощенту. Не щастить, кажуть, у грі, пощастить у любові. Судячи з моєї гри, за мною сохли всі дівчата села, бодай би на них гиказка напала!

Я вже і кидав, намагаючись з усіх сил поцілити в ямку, і розбивав оті складені "монети" як слід — все одно не помагало нічого. Щовечора повертався додому з порожніми кишенями.

Першим за мої програші почав розплачуватись Сергійко.

— Ма, — пхивкав він щоранку, — у мене штани не застібаються!

— Чи ти їх ковтаєш, чи гризеш? — сердито допитувалась мама, дістаючи голку та нитку. — Як день — так і немає жодного гудзика!

Сергійко, набивши лоба, мовчав, а я, затамувавши подих, стежив за маминими руками: ану ж вона помилково пришиє перламутрового гудзика!

Не пришивала. Моя мама ніколи не помилялася.

Потім настала мамина черга.

— Толю, — якось звернулася вона до мене, — це не ти спорів два гудзики од мого зимового пальта?

— Не я!

— Ану подивись мені у вічі!

Я щосили розкриваю очі і дивлюся на маму. Навіть не зблимну — дивлюся, і мама, похитнувшись у своїй підозрі, досадливо сама до себе запитує:

— Коли ж я їх загубила?

Х-ху, пронесло!..
Сягаю до кишені, намагаю великий гудзик.
Один-єдиний. Другий я вже програв.

Цей теж недовго грів мої долоні. Засмучений,
я чалапаз додому і гірко думав, чому мені так
не таланить. Чом інші хлопці виграють, а я ні.
Хоч би на сміх коли виграв!

Але ж повинен я, врешті-решт, колись одігра-
тися! Не може ж того бути, щоб вічно отак не
щастило! Та й Ванько, втішаючи мене, сказав:

— Ото вже така смуга на людину як найде,
то не щастить, хоч убий! Треба переждати, поки
вона пройде.

І я вирішив кілька днів перечекати. Скільки
нервіз це мені коштувало — не буду й розказу-
вати! Врешті знову вийшов на гру.

Цього разу в мене була "монета" величезної
вартости: великий гудзик золотистого кольору з
потайним вушком спіднизу. Потерпаючи, я спо-
роз його із маминої святкової сукні, яку вона бе-
регла більше од власного життя. Гудзиків отих
було аж чотири, нашитих в один ряд. І я вибрав
нижній, щоб не впало одразу мамі у вічі. До пер-
шого травня лишалось два тижні — я сподівався
за цей час відігратись.

Мій гудзик викликав справжній фурор. Хлоп-
ці простягали по черзі руки, щоб роздивитись,
а Микола, намагаючись пригасити жадібні вогни-
ки ув очах, запитав:

— Скільки?

Тобто, яка його вартість.

Після довгих та палких суперечок оцінили йо-
го в п'ять великих чорних гудзиків. Микола ді-
став їх один по одному з кишені, підкинув на
долоні, запитав:

— По одному чи відразу?

В голові у мене враз пересохло. Я щосили сти-
снув гудзик, відчайдушно сказав:

— Ставлю на всі!

Коли ми схилились над ямкою, всі хлопці стов-
пились довкола: такої великої гри ніхто з них ще
не пам'ятав. Микола поклав п'ять чорних гудзи-
ків один на один, а я свій — уже зверху.

Потім ми відійшли за десять кроків, стали по-
руч.

— Кидай! — скомандував Микола.

Я прицілювся і кинув. "Битка" покотилась, по-
котилась і лягла на край ямки!

— Ур-ра! — аж застрибав Ванько, радий за
мене.

А я, стримуючи радісний усміх, переможно
звернувся до свого суперника:

— Тепер кидай ти!

Микола був червоний як буряк. Він потер свою
"битку" об рукав, потім поплював на неї і, роз-
махнувшись, кинув...

— Ух!

Цього разу Ванько вигукнув з розпачу: про-
клятий Микола вцілів у самісіньку ямку!..

Проводжаючи мене додому, Ванько вже не
пробував і втішати. Він тільки сердито бубонів:

— Дурню дурний! Треба було по одному, а
ти поставив на всі. Ну, що ти теперечки робити-
меш?

Марія ПАВЛЕНКО

**

*Ходить-бродить дощ осінній,
Як музика босий,
І нанизує дощинки
На нитки волосся,
Що й казати: старий, невинний.
Білі перли губить,
Розбиває їх об вії,
Струшує на губи.
Як дідусь, мугиче пісню.
Довгу, напівсонну,
І винизує з краплинок
Срібляну корону.
Хмари плавають, як гуси.
Мо' шукають ряску.
Я боюсь поворухнутись —
Налякати казку...*

Валентин ГРАБОВСЬКИЙ

**

*Тихий сніг порошить, Оксано,
На твої рушники, Оксано,
На ті півники пелехаті,
На їх гребені шишкуваті.*

*Чисто випрані, синькою всинені,
Пахнуть зорями і морозом
Та червоно іскрять калиною,
Що у лузі та при дорозі.*

Василь ЗАЙЧУК

НА ПЕРОНІ

*Тут і зустріч, і прощання,
Тут і радість, тут і біль,
Тут і юності світання —
Перша проба
Власних
Сил.*

*Тут зітхання паровозів,
Що вертаються з путі,
Тут і радість, тут і сльози...
На пероні — як в житті.*

Я не відповідав, хоч уже знав, що маю робити.
У мене не було іншого виходу, як спороти реш-
ту гудзиків і завтра віч-на-віч стати перед Ми-
колою.

І я таки став. І програвся дощенту. Єдине, що
мене потім ще тримало на білому світі — це кво-
ла надія, що на перше травня випаде сніг і мама,
замість отієї сукні, одягне зимове пальто.

Адже повинна бути, хоч якась справедливість
на світі!..

(Далі буде)

ПІД РОЗВАГУ

Якщо хто не бачив і не читав "Альманаха-Збірника 1950-1965 Об'єднання Демократичної Української Молоді", то подивіться і почитайте! Ваше серце радітиме. Протягом 15 років наша соборницька демократична організація прагнула і прагне виховати національно свідоме висококультурне українське молоде покоління, щоб включити його в єдиний визвольний фронт нашої багатомільйонної української нації.

Наші діти — це дорогоцінна резерва для продовження нашої праці. Що більше вони будуть виховані в українському дусі, що краще знатимуть українську культуру, звичаї, історію, то більше розумітимуть і любитимуть Україну. Вони можуть бути першорядними репрезентантами української справи в повсякденному житті, в розвагах між товаришами, в школі між учителями.

Великі можливості, але й вимоги для цього надзвичайно великі. Наші діти не знають, не бачили України. Чужа школа, товариство виховують у них почуття лояльності до прибраної батьківщини, яку не треба змішувати з асиміляцією. Тільки свідомо культурна українська родина, українська Церква, школа українознавства, молодечі організації можуть протистояти чужомовним впливам, тримаючи духовий зв'язок з країною, де перебувають мільйони українських дітей за советськими колоніальними ґратами.

Треба бути готовим, коли життя покличе кожного з нас до спільної боротьби за вільну незалежну Українську Народню Республіку. Як бачимо з "Альманаху", ОДУМ цілком усвідомлює собі ці завдання.

Сучасна цивілізація стоїть як на демократичній свободі людини, так і свободі нації. Право рівного між рівними, вільного між вільними. Але свобода також вимагає обов'язків супроти суспільства. Тільки чисте сумління є добрим підґрунтям для свободи, яка опирається на християнській любові, моралі, етиці, державницькій традиції. Це є дороговказом на нашому емігрантському бездоріжжі. ОДУМ культивує ґрунт для молоді, усвідомлюючи собі почуття відповідальності, що є підставою для розвитку творчої людини, яка зможе переборювати всі непередбачені перешкоди й загрози в житті, достосовуючись до повсякчасних змін і ситуацій. ОДУМ ставить своїм завданням виховувати такі кадри, які б студіювали на наукових засадах державне будівництво, політичні науки. Щоб здобути волю України, треба тотального змагання. Треба мати єдиний національний фронт проти зовнішнього ворога. Треба знати минуле й сучасне свого народу, щоб інформувати своїх співгромадян-американців, замериканизованих українців третього, четвертого покоління про наш народ, його культуру.

В наші часи ми часто чуємо і самі повторюємо, не вдумуючись у правдивість цього, що кож-

не покоління різниться від ідейного світу батьків. Але ми собі не усвідомлюємо, що основи релігії, моралі, етики залишаються малозмінними. Наш світогляд базується на ідейних підставах здорових національних людських прикметах, що є основою виховання в нашій родині. Ми набуваємо свої знання на працях наших попередників у гуманітарних, політичних, економічних та прикладних галузях. Самозиховання та плекання здорових національних і людських прикмет та кристалізацію світогляду завтрашньої України ми можемо досягнути тільки при тісній співпраці з нашими науковими демократичними організаціями.

Наші наукові інституції УВАН і НТШ мають першорядні наукові сили. Своїми порадами і вказівками вони багато можуть допомогти, щоб тримати ОДУМ на відповідному академічному рівні. Наша молодь, що є членами Демократичного Об'єднання Українських Студентів, яке засновано при ОДУМ-і, має поєднати в собі працю для добра України і світової демократії з науково-академічною діяльністю. Тільки тісна співпраця з нашими науковцями в УВАН і НТШ допоможе їм виконати це завдання. Наукові доповіді, конференції, наукові видання УВАН та НТШ тим самим не тільки спричиняться до розвитку української науки, але втягатимуть наших студентів у багатогранну проблематику українського життя. Це просто гріх для наших студентів-науковців не користати з багатих бібліотек, студійних залів, доповідей, конференцій у наших наукових інституціях.

Здобути волю Україні вимагає тотального силкування нас усіх. Яка практична вартість закладати нові товариства, що мають подібні завдання, що і наші УВАН або НТШ. Подивіться на список президії новозаснованого Студійного Товариства ім. М. Грушевського. То ж усі наші члени ОДУМ-у. Чому шукати великих засобів на бібліотеку, приміщення, організаційні видатки? І УВАН, і НТШ з радістю прийняли б їх до співпраці. Чудово відбулася установча конференція Студійного Товариства. Доповіді були на високому ідейно-культурному рівні, а підготували їх наші здібні, працьовиті одумівці. Пригадалися бліді недоречні доповіді на академії М. Грушевського в УВАН. Чи не робимо ми шкоди українській справі, засновуючи своє студійне товариство й допускаючи, щоб на академії пам'яті Грушевського в УВАН говорили більше про тіні й недотягнення нашого видатного мужа, аніж про його досягнення?

Діяльність ОДУМ-у та існуючого в його системі ДОУС-у лежить в основі інтересів також старшого українського громадянства. Для нас уся надія на нашу молодь. Треба розгорнути належну діяльність, інформувати в пресі, щоб люди знали й раділи з праці ОДУМ-у і ДОУС-у, хотіли допомогти йому вкласти і свою лепту у

загальну українську справу. Кому, наприклад, старші самотники мають залишати свої тяжко запрацьовані збереження? Помер старший самотник несподівано, не залишив заповіту, поховало його місто по-жебрацькому, забравши всі його збереження — 17,000 доларів. А ще один помер — не записавши нікому свою садибу. Подібних прикладів є чимало. Неохота й оповідати. Щоб поживати діяльність ДОУС-у, дала я 500 дол., обіцяла й далі давати, якщо ДОУС проявлятиме активність, інформуватиме про свою працю, задовольняючи потреби часу.

А потреб тих стільки! Робити конкурси між українськими студентами на кращі праці з українознавства, на кращі переклади на англійську мову українських письменників, давати стипендії початкуємим, студентам, магістрам, докторатам, що спеціалізуються в якійсь ділянці українознавства, допомагати хворим студентам. На жаль, про збіркову акцію та про діяльність ДОУС-у маловідомо з преси й мої обіцянки лишаються невиконані. Фінансові справоздання про ДОУС допомогли б багато. Кожному цікаво знати, що зроблено з його пожертвами.

Як бачимо з альманаху, ОДУМ уболіває й усвідомлює собі роздрібленість демократичного табору на еміграції. Але що робить ОДУМ, щоб запобігти лихові? Чия вина, що членів ОДУМ-у майже не видно на верхах нашого суспільного життя? Треба включатися масово, щоб переважали в наших організаціях тридцятирічні, сорокарічні, а не шестидесятирічні, семидесятирічні. І таким чином ОДУМ поступово мав би очолити всі ділянки українського організованого життя і провадити конструктивну працю в умовах свободи.

Українська Народня Республіка — це наш дороговказ. Працюймо з усіма, що стоять за спільну з нами ідею.

Цілком слушно зазначає Т-во Одумівських Приятелів, що без сторонньої допомоги ОДУМ не може забезпечити безперебійної праці. Організоване старше громадянство може багато допомогти — хто порадами, хто працею, хто жертвами. Наприклад, Український Робітничий Союз запропонував ОДУМ-ові таборування в УРС оселі "Верховина". Чудова українська закутина в горах на 170 акрах зелених левад, полонин, старого лісу, садків, квітників, великого гірського озера, ще й басейну — великого, модерного. Багато місця провадити на дозвіллі свої вільні від праці дні, а також щоб наші діти здорово і культурно перебували свої вакації, брали участь у культурних мистецьких імпрезах, щоб своя рідна тепла українська атмосфера давала нашим дітям національне виховання. І таборували наші одумівці у "Верховині" кілька років. Радісно було спостерігати поведінку наших дітей, їхню здисциплінованість, почуття відповідальності. Як ретельно вони працювали, щоб гідно показатися перед ширшим громадянством на своїх імпрезах. Уже повиростали наші малі співаки, танцюристи, а їх ще і тепер згадують гості у

"Верховині" за їхні гарні покази, за їхню прекрасну українську мову.

Чудові наші діти! Вони ділом показували, як творити Соборну Україну між громадянами другого, третього покоління українців у США.

На зразок ОДУМ-у табори УРС також почали відбувати свої показні імпрези по п'ятницях. Четверги ще і тепер вільні для наших одумівців. Та не тільки четверги. Але ніхто не приходить на них. Пусткою віє від колишньої їдальні-кухні ОДУМ-івців. Господарські будівлі, майдани під шатра — розпадаються, тризуб, що наші діти колись вилижили з камінців, позаростав травною... Але найбільшого жалю додав старий союзівець. Пришкандибав з паличкою, угледівши мене між майданами.

— Що ви наробили? Чому не вмовляли одумівців, щоб не покидали "Верховини"? Ви ж там дали їм 1,000 дол.! Чому не умовили, щоб вони тут залишилися? Кому залишимо це все наше добро? Це ж наші, українські, діти!

Боляче було дивитися на пустку, а ще гірше слухати нарікання. Не мала що йому відповісти, бо при всій своїй симпатії до ОДУМ-у, відчувала, що старий має рацію.

"В своїй хаті, своя правда" — заперечив одумівський діяч. Алеж Український Робітничий Союз може бути й нашою спільною хатою, й нашою спільною правдою.

Щочотири роки делегати на конвенції вибирають виконавчі органи. Вже і тепер у Головній раді є основоположник ОДУМ-у, Віцепрезидент нашого Державного Центру М. Степаненко, Анатоль Васильович Білоцерківський — симпатик ОДУМ-у з Канади. Багато місцевих голів, секретарів відділів УРС є наші одумівці, або симпатички. Найактуальніше питання в УРС — організувати молодь. "Кому залишити наше добро?", — бідкався старий союзівець. А добро не абияке! Почали з 1,87 дол. 3 центів, доларів місячної вкладки від поодиноких членів це добро за 51 рік виросло на 8,861,670,11 дол.! Власником і господарем цих мільйонів були і тепер є його власні члени.

Основоположники й жертвенні працівники, що залишають наступним поколінням наслідки своєї праці, є добрим прикладом для нас усіх. Вони працювали і працюють для цілої національної спільноти. Своїм статутом, своїм організаційним апаратом, своєю газетою, лекціями, вічами й різними виданнями УРС учив цінити здобутки своєї організації. Він стоїть на засадах Української Народньої Республіки, він заохочує до демократичного способу життя, помагав своїм братам на рідних землях.

Для ОДУМ-у в УРС є широке поле до активної праці, до росту його майна, до збільшення кадрів його членства. Треба допомагати самим собі й тим, що прийдуть по нас, а також нашим справам в Америці й Україні.

Наші діти мають бути духово пов'язані з українством. Дім, церква, школа, ОДУМ мають співпрацювати в цьому напрямку. Треба організувати молодих одумівців. Треба закладати мо-

ЦЕНТРАЛЬНА КАРТОТЕКА УКРАЇНСЬКОГО ПУБЛІЦИСТИЧНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ

Головним завданням Українського Публіцистично-Наукового Інституту, як це було намічене його ініціатором сл. п. д-ром М. Шлемкевичем, є ширити ПРАВДУ ПРО УКРАЇНУ—цебто інформувати чужинний і наш світ про правдиві наші історичні, духові, політичні й економічні процеси, та спростовувати усі невірності, фальшивки, тенденційні перекручення та неправди про Україну, її нарід та змагання до свободи, що трапляються нерідко в чужинних публікаціях.

Щоб це завдання успішно й задовільно сповнити, потрібно передовсім знати, що пишуть, говорять і думають про нас чужинці. Цебто — нам потрібно збирати публікації та документи, що висловлюють про нас opinie або подають про нас інформації. Установи чи бюро, які сповняли б це завдання та систематично збирали б усі ці публікації, в яких говориться про Україну, в нас досі не були і далі нема.

Виходячи з того заложення та з тої потреби, Головна Управа УПНІ рішила заснувати при нашому Українському Публіцистично-Науковому Інституті Центральну Картотеку УПН Інституту, в якій комплетуватиметься усі публікації (книжки, журнали, газети, памфлети, летючки, тощо), що подають такі чи інші інформації про Україну та висловлюють таку чи іншу opinie про неї.

Завданням Центральної Картотеки буде не лише комплектувати та збирати згадані матеріали, але і відповідно їх використовувати. Використовування цих матеріалів буде йти в подвійному напрямі:

1. Служитиме підставою для чинників Інституту — (Ради Директорів, Головної Управи, Управи Осередків, Наукової Колегії, Редакційної Колегії), а через них і для чинників українського політичного і громадського життя для інтервенції у тих випадках, де є потреба спростовувати нерівні інформації чи кривдячу opinie про нас.

2. При кінці кожного року покликана Інститутом Редакційна Колегія підготує із зібраного матеріалу та редакційно опрацює видання п. наг. "Україна в світовій opinii" в даному році. Не треба пояснювати, яке велике значення матиме таке видання для політичних, громадських і духових керівників нашого життя на еміграції. Ма-

ючи доказово-документарні інформації про те, що думають про нас чужинці та як оцінюють нас і нашу працю на різних ділянках, таке видання даватиме кожночасну змогу відповідним нашим чинникам перевіряти доцільність та спрямованість їх актуальної праці, даватиме аргументи та підставу для їх інформаційної акції та формування програмово-тактичних настанов.

Для виконання наміченого завдання потрібно співпраці не лише відповідних установ Інституту, його членів, але цілої української суспільності—редакцій газет, журналістів, публіцистів, працівників бібліотек, архівів, товариств і організацій, що займаються інформацією і публікацією видань, наукових інституцій, політичних груп і партій, суспільних, братських, церковних організацій та окремих людей, що слідкують за чужинною пресою та виданнями і мають можливість дістати до вгляду чи запізнатись з якиминибудь матеріалами, що відносяться України.

Головна Управа УПНІ покликала до керування цією справою окрему Комісію, під керуванням проф. Ігоря Микитюка (Чикаго), що відповідатиме так перед Головною Управою, як і перед нашим громадянством за оперативне і програмове ведення цієї Центральної Картотеки УПНІ. До складу Комісії входять: проф. І. Микитюк, д-р Р. Верес, д-р Т. Лапичак, д-р Р. Залуцький та д-р С. Самбірський.

Комісія Центральної Картотеки покличе при кожному Осередку відповідного зв'язкового згл. референта справ Центральної Картотеки УПНІ, якого завданням буде заступати справи Центральної Картотеки УПНІ на терені свого Осередку та вести там її працю, в першу чергу збирати матеріали для Картотеки та мобілізувати фінансові засоби, потрібні для її праці.

ІНСТРУКЦІЯ ЦЕНТРАЛЬНОЇ КАРТОТЕКИ УПНІ

відносно технічного збирання і комплектування
та пересилки зібраних матеріалів.

1. ЯКІ МАТЕРІЯЛИ ЗБИРАТИ:

а) теми публікацій: усі публікації, що мають якунебудь згадку або повністю є присвячені проблемі чи темі України — її народу, історії, економіки, культури, духового життя, релігії, політики, політичної діяльності, тощо.

б) мова публікацій: матеріали в першу чергу публіковані в чужих мовах — англійській, французькій, німецькій, еспанській, російській та кожній іншій. Теж публікації в українській мові, які подають переклад або частину перекладу, або реферують зміст публікації, що появилася в якійсь чужій мові.

в) форма публікацій: книжки, журнали, газети,

лодечі відділи УРС при ОДУМ-і, щоб наша молодь вчилася громадській праці, щоб радили сами між собою, щоб вибирали молодих делегатів на конвенції. Готуймо молодь заступати своїх попередників — батьків Українського Робітничого Союзу. Щоб не бідкався старий союзівець — "Кому залишимо своє добро, кому передамо свої дорібки?".

памфлети, оголошення, летючки та всякі інші публікації.

2. ДЕ ШУКАТИ ЗА МАТЕРІЯЛАМИ:

В усіх чужомовних публікаціях, книжках, журналах, газетах, радієвих, телевізійних, театральних чи інших програмах, що їх видають державні або приватні видавництва, університети, організації та інституції або приватні особи — у всіх публікаціях, що є призначені до формування публичної opinii.

3. ЩО ЗІ ЗНАЙДЕНИМИ МАТЕРІЯЛАМИ РОБИТИ:

Якщо дану публікацію можете набути на власність, пришліть її повною до Центральної Картотеки, з відповідним на окремій записці референдумом: тема чи проблема в ній описувана, наголовок статті, сторінка журналу, і т. д.

Якщо публікації не можете набути, постарайтесь зробити з неї фотокопію або відписати ті місця, що відносяться до України, та зі залученим на окремому папері референдумом, що подає назву публікації, автора, сторінку та тему чи проблему — переслати до Центральної Картотеки. У випадку копій чи фотокопій, треба завжди докладно подати опис публікації: повну назву, число, рік, місце видання, назву статті, повне ім'я і прізвище автора та сторінки публікації, що відносяться до України.

4. КУДИ ПОСИЛАТИ МАТЕРІЯЛИ:

Матеріали належить слати на адресу:

UKRAINIAN RESEARCH AND INFORMATION
INSTITUTE

Central Archive
2534 W. Chicago Avenue
Chicago, Ill. 60622

При висилці матеріалів завжди подавати точно свою зворотну адресу. Якщо до посилки друкованих матеріалів (теж і на циклостилі) не долучується ніяких писаних, рукою чи на машинці, дописок і листів, тоді можна їх висилати як друкований матеріал "прінтед матер", чим заощадується кошти поштових оплат.

5. КОШТИ ЗАКУПУ МАТЕРІЯЛІВ:

Здебільшого деякі книжки, журнали і газети є власністю читачів, що їх вони після прочитання викидають. В тому випадку Центральна Картотека УПНІ числить на безплатну висилку матеріалів. Але якщо хтось спеціально купує для Інституту деякі видання, що їх він звичайно не набуває, і це видання пришло до Центральної Картотеки, тоді витрати на закуп тих видань як теж на оплату поштової пересилки Центральна Картотека УПНІ радо поверне, якщо висилаючий разом з посилкою пришле відповідний рахунок. Рахунок цей не може включати оплати за послугу, цебто за працю, зв'язану з набуттям чи висилкою матеріалів.

КОМУНІКАТ УПРАВИ СУЖ КАНАДИ

у справі збіркової кампанії на Шевченківську Фундацію

Управа Спілки Українських Журналістів Канади закликає всю українську національну пресу в Канаді активно і з ентузіазмом включитися у збіркову кампанію на Одномільйоновий Фонд Української Народньої Фундації ім. Тараса Шевченка. Ця культурна фундація українців Канади була встановлена як проєкт до Ювілею 100-річчя Канадської Федерації і 75-річчя поселення українців у Канаді і повинна бути завершена з повним успіхом ще цього Ювілейного року. Зібрання одномільйонного фонду для Шевченківської Фундації мусить бути пунктом честі і амбіції всіх канадських українців. В цьому напрямі також і українська преса мусить внести свій поважний пропагандивний і організаційний вклад!

Щоб виконати цей свій обов'язок, Управа СУЖ Канади пропонує українським національним пресовим органам повести на своїх сторінках особливо наполегливу кампанію за фонди для Шевченківської Фундації, відкриваючи вже в одному з найближчих чисел окрему постійну колонку Української Шевченківської Фундації і поміщуючи там у кожному числі заклики, статті, і пропагандивні інформації про хід та успіхи збірки, подавані Централією та місцевими представництвами Фундації.

Крім цього Управа СУЖ піддає українським пресовим органам та їх видавництвам думку відкрити власну кампанію за фонди на Шевченківську Фундацію, заохочуючи своїх читачів складати пожертви через свій часопис. Часописи, які готові повести таку власну кампанію, повинні в кожному числі поміщувати список тих жертводавців, що пришлють свої пожертви через їхній часопис, а надіслані пожертви передавати на банковеkonto Фундації місцевому представництву.

Управа Спілки Українських Журналістів кладе на серце всім своїм членам виконання цього нашого національного обов'язку супроти української культури і закликає їх всіма можливими засобами причинитися у своїх часописах до успішного завершення збірки.

Українська преса — рам'я української культури. Простягніть його на допомогу небуденній, великій культурній справі!

Управа Спілки Українських Журналістів
Канади

Комісія Центральної Картотеки УПНІ хоче ще раз підкреслити велику вагу наміченого завдання і прохає Осередки, членів та прихильників Інституту допомогти їй виконати це завдання.

Прохаємо теж служити нам порадами, сугестіями та критичними заувагами тих всіх, що розуміють значення цієї акції, які допоможуть нам оперативно і програмово поставити нашу працю на належному поземі.

З ОДУМІВСЬКОГО ЖИТТЯ і ПРАЦІ

З ДІЯЛЬНОСТІ ГОЛОВНОЇ ВИХОВНОЇ РАДИ ОДУМ-у США

10 грудня відбулась нарада Головної Виховної Ради ОДУМ-у США. На порядку денному стояли звіти Управи, Контрольної Комісії та комісій, що діяли в межах Гол. Виховної Ради, як також перевибори керівних органів її.

Голова Ради Іван Павленко в своєму звіті відзначив активну й дружню співпрацю членів управи та комісій. Потім зі звітами виступали: Є. Кальман — перший заст. голови Ради і референт юнацтва ГУ ОДУМ-у Вас. Григоренко — другий заст. голови і організаційний референт ГВ Ради, П. Лимаренко — голова Таборової Комісії, І. Піддубний — голова Методичної Комісії і О. Піддубна — голова Контрольної Комісії.

Євген Кальман висловив своє незадоволення з того, що працівники місцевих філій ОДУМ-у не інформували систематично ГУ про свою роботу, свої потреби та ін. Це, звичайно, дуже утруднювало роботу ГУ і не могло не відбиватися негативно на роботі як ГУ, так і самих філій. Винятками в цьому є лише чикагська та філадельфійська філії.

Є. Кальман поінформував також, що минулого літа відбувалось таборування юних одумівців впродовж 6-ти тижнів. Кожного тижня перебувало пересічно 60 таборовиків.

Павло Лимаренко докладно розповів про підготовку до таборування і проведення тижневого курсу виховників. Цей курс прослухали 16 одумівців, з них 10 хлопців і 6 дівчат. Курсанти прибули з Чикаго, Рочестеру, Трентону, Філадельфії і Сомерсету. Наслідком цього курсу маємо двох виховників, 9 кандидатів на виховників 1-го ступня і 4 кандидати 2-го ступня. Курсанти загалом поставились до курсу й кінцевих іспитів поважно. Познайомившись з основним матеріалом, що його виховник мусить знати, та працюючи з дітьми, вони переконались, що для того,

щоб бути виховником, треба мати добрі знання і не менший досвід роботи. Курсанти на практиці вивчили порядок і режим таборового дня, як от: руханка, прапорець чистоти, рання і вечірня збірки, поведінка в їдальні, впоряд і команда, таборова дисципліна. З курсантами переведено одну нічну збірку і нічну вправу, одну прогулянку і одну теренову гру. Доповідач пропонував наступного літа повторити курс виховників, звернувши основну увагу на практичний бік справи. На підставі досвіду доповідач радить підготувати роботу до таборування й проведення курсу виховників починати заздалегідь, щоб закінчити її не пізніше березня місяця.

Василь Григоренко подав відомості з діяльності ТОП-у: проведеної книжкової лотереї та 1-го з'їзду ТОП-у. Надалі пропонував улаштувати зустріч керівних діячів ОДУМ-у з високими церковними достойниками, щоб налагодити взаєморозуміння. Він підкреслив також потребу збудувати церковцю на оселі ОДУМ-у "Київ" та мобілізації коштів для цього і на видання "Порадника одумівця".

Іван Піддубний поінформував, що вже понад 90% матеріалу для "Порадника одумівця" готові до друку, хоч, на жаль, є ще кілька статей, що з різних причин ще не подані. Доповідач висловив побажання створити редколегію "Порадника", до якої пропонував: А. Юриняка та П. Лимаренка, що вже фактично виконують редакційну роботу, голову Виховної Ради Ів. Павленка та голову ТОП-у В. Григоренка. В дискусії висловлювались побажання, оскільки видання "Порадника" може затягтись, видати циклоstileвим способом найпотрібніші матеріали практичного характеру, зокрема в справі проведення таборування. Присутні на нараді Гладун та Корейко висловлювали також побажання популяризувати виклад навчально-виховних матеріалів, включно з застосуванням англійської мови.

Ів. Павленко повідомив про можливу зустріч представників ОДУМ-у США і Канади, зокрема в справі спільного видання допоміжних для ОДУМ-у матеріалів.

П-ні Піддубна від імени Контрольної Комісії зазначила, що К. К. перевірявши документи, касу і всі ділові папери від 6 лютого 1964 р. по 15 жовтня 1967 р. констатувала, що на 15 жовтня 1967 р. на руках фін. референта Гол. Вих. Ради П. Стокальського була сума 1103 дол. і 95 центів, яка складається з прибутків від книжкової лотереї та продажу різдвяних карток. Тепер фінансові справи перебрав на себе ТОП, на гроші відкрито банковеkonto. Контрольна Комісія констатувала чітку й ділову роботу Гол. Виховної Ради на чолі з Ів. Павленком, взірцеве ведення фінансових справ і відчитності, що їх провадить П. Стокальський, як також діловодства, що його провадить М. Єзевська і запропонувала висловити їм усім подяку за роботу.

Все це занотовано в акті Контрольної Комісії, що його зачитала п-ні Піддубна. Нарада, на підставі цього, прийняла відповідні постанови.

Нарада перебрала на нову каденцію на голову Гол. Вих. Ради п. Івана Павленка і на секретаря п-ні Марію Єзевську. (Згідно з статутом ГВ Ради до її Управи входить, як перший заступник, референт юнацтва ГУ ОДУМ-у, яким є тепер Є. Кальман та голова ТОП-у, як другий заступник, яким тепер є Вас. Григоренко).

Ухвалено доручити Управі ГВ Ради скликати в найближчому часі нараду, щоб усталити персональний склад комісій та пляни їх роботи.

Нарада обмінялась думками з приводу проєкту правильника ГВ Ради і ухвалила дальше обмірковування й затвердження його перенести на найближчу нараду ГВ Ради.

О. Піддубна

Ч и т а й т е ! Передплатуйте!

П о ш и р ю й т е !

"М О Л О Д У У К Р А І Н У"

З НОВИМИ СИЛАМИ ДО ПРАЦІ

У неділю 5-го листопада 1967 р. відбулися річні збори філії ОДУМ-у в Монреалі. Була вибрана така президія зборів: голова — Віктор Цвітков, секретар — Ліда Михайловська, о. наст. О. Костюк — капелан і виховник — проф. А. Степовий. Молитву про читав О. Олександрер.

Звіти склали: Голова філії Олександр Мельник і від Контрольної Комісії — Володимир Михайловський. Праця пророблена Управсю була велика і різноманітна, а особливо підготовка та виступи хоруг "Молодої України": на Світозій Виставці "Експо 67" у Монреалі з чотирма концертами, за які одержали одумівці похвальну грамоту від дирекції Виставки. Ці збори філії були цікаві тим, що в дискусіях забирали слово крім молоді багато батьків та прихильників молоді, чи не єдині такі збори за весь час існування цієї молодечої організації. Присутні високо оцінили працю голови філії Олександра Мельника і всіх членів Управи за минулий рік. Голосуванням була вибрана нова Управа в такому складі: Голова — Юрко Гороневич, 1-ий заст. голови — Віктор Цвітков, 2-ий заст. голови — Ліда Киричко, секретар — Валя Загоруйко, прес-референт — Володимир Павлівець, культ-освітний реф. — Ліда Михайловська, спортовий реф. — Гриць Романюк, фінансовий реф. — Олександр Мельник, організаційні референти — Генадій Соїко і Михайло Старенький і член Олег Аксюк. Капеланом філії ОДУМ-у є о. Олександр Костюк, а виховником — проф. А. Степовий.

Контрольну Комісію складають: Володимир Михайловський — голова, Люда Пергат і Олексій Штанопруд — члени. На першому засіданні Управи філії ОДУМ-у були вибрані референтами юн. ОДУМ-у: Юрко Гороневич і Ліда Михайловська.

До організаційного комітету Т-ОП увійшли: А. Степовий, Н. Грицина, М. Жовтоніжка, В. Соїко і І. Михайловський.

Новообраній Управі бажаємо успіхів у праці.

А. С.

Новообрана Управа філії ОДУМ-у в Монреалі.
Зліва направо: 1-ий ряд: Л. Михайловська, Ю. Гороневич (голова), Л. Пергат, о. О. Костюк, 2-ий ряд: В. Михайловський, А. Гайчук, О. Мельник, В. Цвітков, І. Романюк. — Відсутні: О. Аксюк, Л. Киричко, М. Старенький, В. Загоруйко, В. Павлівець, проф. А. Степовий.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ПОЖЕРТВУВАЛИ:

Шульга Михайло, Баунд Брук	
США	\$10.00
д-р Мула Ілля, Чикаго	10.00
Петренко Леонід, Мілзюкі	2.50
Добронос Кирило, Клівленд	1.00
Петрич Володимир, Белойт	2.00
Кратер Тамара, Чикаго	2.00
Шаєнко Петро, Гемпден	2.50
Дзюбинська Валентина, Чикаго	2.00
Велечко Петро, Кліфтон	1.00
Кайдан І., Сeven Гіллс	3.00
Смик Михайло, Детройт	2.50
Гурський Петро, Філадельфія	3.00
Лімонченко Валентина, Резеда, Каліфорнія	2.00
Калиновський А., Рочестер, Н. Й.	1.00
Шевченко Олексій, Сомервіл, Нью Джерзі	5.00
В'юн Яків, Чикаго	3.00
Стокальська Ніна, Ньюарк	5.00
Шабельник Мик., Балтімор	2.50
Всім жертводавцям щира подяка.	

Редакція і адміністрація "М.У."

БАТЬКИ!

Чи Ви вписали своїх дітей до ОДУМ-у?

Якщо ні, впишіть їх негайно!

МАТЕРІ!

ЧОМУ КОРЕНІ РОСТУТЬ ВНИЗ?

Цю загадку природи намагається розкрити доктор Сюзана Гровз та її співробітники в Оксфордському університеті (Англія). Дослідники помітили, що корені закінчуються захистними ковпачками. Вони усунули їх з корінців кукурудзи й ячменю. Експеримент показав, що хоч корені розвивалися так само, як з ковпачками, вони, проте, втратили "почуття тяжіння" і росли не вниз, а в усіх напрямках.

НОВИЙ СПОСІБ ФОТОГРАФУВАННЯ

Давно відомо, що знімання в ультрафіялковому та ультрачервоному променях розширюють можливості фотографії. Так, предмети, освітлені ультрачервоними променями, можна фотографувати у суцільній темряві.

Мультиспектральне фотографування — новий спосіб, розроблений у Каліфорнійському університеті в м. Берклі — сполучає звичайне фотографування із зніманням в ультрафіялкових і ультрачервоних променях. З допомогою такого методу на знімку стають видимі найдрібніші деталі.

КОНФЕРЕНЦІЯ ОДУМ-у У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Старанням філядельфійської філії ОДУМ-у 30-го вересня ц. р. відбулась теоретична конференція, в якій прийняли участь не тільки старші одумівці цієї філії, але й інших філій. Зокрема, в ній прийняли участь керівні особи ОДУМ-у — Голова і члени Центрального Комітету, члени Головної Управи ОДУМ-у в США, члени Виховної Ради ОДУМ-у і Товариства Одумівських Приятелів. Були також присутні, як гості, від часопису "Америка", і від українського Пласту. Почесним гостем був Віцепрезидент УНР в екзилі Микола О. Степаненко.

Конференцію, що відбувалась в розкішній залі "Маріот Мотор Готель", відкрив Голова філії ОДУМ-у Віктор Корсунь, який в своєму вступному слові привітав гостей та учасників і запросив до головного столу Віце Президента УНР — М. О. Степаненка, Голову ЦК ОДУМ-у док. Юрія Криволапа, Голову Г. У. ОДУМ-у в США Володимира Григоренка, Голову Виховної Ради ОДУМ-у Івана Павленка і Голову Г. У. Т-ОП-у Василя Григоренка.

На конференції було виголошено вісім доповідей на різні теми з життя, побуту та проблематики ОДУМ-у, а саме:

1. Об'єктивний перегляд одумівської праці за минулі сімнадцять років — д-р Юрій Криволап,
2. Порівняння ОДУМ-у Америки і Канади — Микола Француженко,
3. Ідеологія сучасного ОДУМ-у — мгр. Віктор Корсун,
4. Ідеологія ОДУМ-у — мгр. Євген Федоренко,
5. Відношення ОДУМ-у до Державного Центру УНР і до УККА — інж. Іван Піддубний,
6. Наставлення українського суспільства і преси до ОДУМ-у — інж. Олексій Шевченко,
7. Мотиви, чому молоді люди стають членами ОДУМ-у і чому вони залишають ряди ОДУМ-у та їх ставлення до ОДУМ-у — інж. Іван Павленко,
8. ОДУМ в майбутньому — Зоя Граур.

Доповіді були стислі, але насичені обґрунтованими фактами і це зробило на присутніх приємне враження.

Перший доповідач — д-р Юрій Криволап подав короткий нарис життя і праці ОДУМ-у з часу його створення, навітлюючи його осяги в перший період існування і недоліки, що мали місце за останні 5-7 років, в зв'язку зі зменшенням активності старшого ОДУМ-у. Доповідач зазначив, що, не дивлячись на зменшення активності старшого ОДУМ-у, все ж зростає активність Юного ОДУМ-у і це є запорукою, що одумівські ряди будуть в майбутньому поповнюватись за рахунок підростаючого і вихованого, в національному дусі, юнацтва.

Друга доповідь, що її виголосив Микола Француженко, була побудована на числах і фактах. В ній подавались порівняльні дані про кількісний склад філій ОДУМ-у в США і Канаді, про іс-

нуючі мистецькі гуртки, ансамблі, капелі, про виконані імпрези, про відбуті з'їзди, конференції і т. д. На підставі цих даних доповідач прийшов до висновку, що ці дві крайові організації ОДУМ-у стоять на одному рівні.

На тему ідеології ОДУМ-у було виголошено дві доповіді, одна — одумівським сеньйором, Євгеном Федоренком, що народився в Україні, а друга доповідь була виголошена ще недавнім юним одумівцем, що народився на чужині і національне виховання одержав в родинних умовах і в ОДУМ-і, — Віктором Корсунем.

ОДУМ, як неполітична організація, не має окреслених ідеологічно-програмових засад, але в самій назві цієї молодечої організації та у визначених статутном завданнях, де говориться про наслідування традицій патріотичного чину української демократичної молоді всіх часів і формацій, а зокрема, хронологічно близького нам періоду Спілки Визволення України — Спілки Української Молоді, — закладені ідеологічні підвалини, на які повинен опиратись ОДУМ в своїй діяльності. Зберігати, наслідувати і розвивати ці традиції, була головна теза доповіді мгр. Євгена Федоренка.

Другий доповідач, — Віктор Корсун говорив, що ОДУМ може бути допоміжним чинником в українській визвольній справі, якщо його членство здобуватиме вищу освіту в американських університетах, що репрезентувати молоде покоління України у вільному світі можуть лише високо освічені і національно виховані юнаки і юначки. Членство ОДУМ-у повинно до цього прямувати. Також об'єктами ширення доброго слова про Україну і її народ повинні бути університети і коледжі, бо з них виходять майбутні політики і державні діячі США.

Інженер Іван Піддубний в своїй доповіді коротко навітлює революційні події в 1917-18 р.р., в обставинах яких відновилась українська держава у формі УНР з урядом і парламентом — Українською Центральною Радою, а пізніше — Директорією. Ці державні центри зробили все, що змогли для справи забезпечення прав українського народу на національно-державне життя. На перешкоді української самостійності став російський імперіалізм, що приніс на своїх багнетах таке саме поневолення в Україну, яке було за часів кріпацтва. По другій світовій війні ДЦ УНР реорганізувався з метою поширення його персональної бази. Було ухвалено "Тимчасовий закон про реорганізацію ДЦ УНР", що передбачав створення УНРади. ДЦ УНР вже діє в екзилі понад 19 років і репрезентує у вільному світі український народ і його безперервну боротьбу за свою свободу і незалежність. ОДУМ — це єдина молодеча організація, що стоїть на платформі ДЦ УНР і його всебічно підтримує. Репрезентація українців в США потрібна і вона повинна тримати свої руки на живчику нашої визвольної боротьби. На жаль цього не можна сказати про УККА, що ігнорує ДЦ УНР. Звідциль має ви-

ходити й ставлення ОДУМ-у до УККА, — зазначив доповідач.

Доповідач Олексій Шевченко в своїй доповіді висвітлив ставлення українського суспільства і преси до ОДУМ-у. ОДУМ, як демократична молодеча організація має своїх прихильників в демократичних колах нашого українського суспільства і в першу чергу в тих, що об'єднані навколо ДЦ УНР. Що ж до преси то доповідач її поділяє на три категорії: прихильна, індеферентна і неприхильна. Він подавав назви різних часописів і журналів, що прихильно ставляться до справ ОДУМ-у, вміщуючи не тільки статті і замітки про діяльність ОДУМ-у, писані одумівцями чи членами Товариства Одумівських Приятелів, але й писані самими редакторами і співредакторами цих часописів. Також подавав назви часописів, що ухилялись від вміщення інформації про життя і діяльність ОДУМ-у.

Іван Павленко зазначив, що свою доповідь він побудував на матеріалах багаторічного спостереження за життям і діяльністю ОДУМ-у, без покликання на якібудь інші джерела. Доповідач зазначив, що до молодечої організації юнацтво прагне тому, що відчуває потребу бути в товаристві і там виявляти свою ініціативу і діяльність. До ОДУМ-у вступають переважно діти тих батьків, що пережили тягар жорстокої московсько-комуністичної системи і не мали можливостей набутти організаційного досвіду в громадському житті, щоб передати його своїм дітям і очевидно тому ця ділянка в ОДУМ-і має великі недоліки. Батьки цих дітей стали під прапор ДЦ УНР, а за прикладом батьків пішли і діти, і тому ОДУМ стоїть на здорових державницьких засадах і це є одною з причин чому юнацтво вступає до ОДУМ-у. До причин, чому дехто виходить з рядів ОДУМ-у, доповідач зараховує такі: розчарування, впливи американського оточення, небажання підпорядкуватись внутрішнім правилам самодисципліни тощо. Старший ОДУМ має поповнення за рахунок вихованого в рядах Юного ОДУМ-у юнацтва і це є запорукою, що ОДУМ в цілому має досить ясні перспективи і тверду основу.

Панна Зоя Граур була наймолодшою з усіх промовців, вона як і її колега Віктор Корсун народилась і зросла на чужині, а виховалась в українській родині та в Юному ОДУМ-і. На її думку процес творення цієї молодечої організації ще не закінчився і ще довго триватиме. ОДУМ повинен жити своїм молодечим життям, без стороннього втручання. Молоде покоління часто не може зрозуміти старших. Старші передали нам ідею, але не вказали як цю ідею практично здійснювати. ОДУМ протягом свого 17-ти річного існування був відірваний від реального життя в США, не вникав в деталі свого оточення на цьому терені. ОДУМ має багато ще нерозв'язаних проблем, що затримують його розвиток і діяльність. Від розв'язки цих проблем залежить майбутнє ОДУМ-у. Доповідкачка приходить до висновку, що ОДУМ має всі дані для свого розвитку і розбудови.

Після кожних двох-трьох доповідей відбувались дискусії в яких взяло участь 17 осіб. Під час дискусій представники українського Пласту, інж. Роман Левицький і пан Цегельський передали привітання від Пласту і висловили кілька завваг. Вони зазначили, що проблеми ОДУМ-у і проблеми Пласту майже однакові. Відношення преси до Пласту таке саме як і до ОДУМ-у, різниці не має майже ніякої.

Пан Цегельський зазначив, що Пласт також підтримує ДЦ УНР. Адже ж Головою Виконного Органу УНРади є ніхто інший як відомий діяч українського Пласту, доктор Фіголь. Пан Цегельський зазначив, що Український Пласт існує вже 50 років і все ще має багато не розв'язаних проблем і труднощів. Тож не дивно, що подібні проблеми має така ще нова організація як ОДУМ. "Пластовий круг" — орган Пласту буде дуже радо вміщувати інформації про життя ОДУМ-у, якщо такі будуть до цього друкованого органу надсилатись.

Віце президент М. О. Степаненко в своєму короткому слові привітав конференцію і зазначив, що такі конференції потрібно уряджувати частіше, бо вони будуть корисні всій одумівській спільноті. М. О. Степаненко вручив Голові ЦК ОДУМ-у Ю. Криволапу деякі документи з часів творення ОДУМ-у, що він їх знайшов в своєму домашньому архіві. Представник від часопису "Америка", Микола Пасіка також привітав присутніх і ствердив, що цей часопис прихильно ставиться до ОДУМ-у і радо вміщуватиме на своїх сторінках статті і інформації про життя ОДУМ-у.

Цікавий і змістовний був виступ одумівки панни Лідії Головаш, яка сказала: "мусимо мати гордість, бо ми таки чогось варті. Ми знаємо, що преса—це важливий чинник в нашому житті, але власники і керівники української преси не належать до нас. Мусимо самі дбати про свою власну пресу і самі про себе писати. Українське суспільство поділене на групи і кожна група дбає про себе, а нам треба іти в світ і ширити добре слово про Україну і про її народ. Колись Україна нас запитає, де ми були і що робили в тяжкий для неї час. Мусимо все зробити, щоб виправдати своє існування у вільному світі". Такі були провідні думки панни Лідії Головаш.

Проф. П. Шинкар похвалив урядників конференції за досконалу її підготовку і побажав, щоб такі конференції відбувались і в майбутньому. Не треба дуже нарікати на те, що в житті ОДУМ-у є недотягнення. Вони скрізь є. Одумівський вогник, хоч інколи і притухав, але ніколи не згасав і мабуть не загасне. ОДУМ у своїй ідеологічній основі став на правильний шлях і ним іде. Треба, щоб ОДУМ не обмежував свою діяльність лише мистецькими виступами, бо тоді Україна в уяві одумівця буде виглядати як якась квітка. Потрібна і політика, але для старшого ОДУМ-у, бо без політики не може бути боротьби за волю українського народу.

Микола Криволап висловився, що доповіді на

цій конференції були короткі, але змістовні. В цьому відношенні молодь може бути прикладом старшим громадянам, які часто говорять довго, але не завжди вдало. Одумівці повинні набувати вищу освіту. Треба боротися проти роз'єднання, бути на висоті свого становища і шукати згоди в суспільстві, бо ми ж такі діти одного народу.

Останнім промовцем був інж. Петро Гурський. Він зробив короткі підсумки цієї конференції, за-

значивши, що такі конференції дають можливість аналізувати діяльність ОДУМ-у, викривають його недотягнення і спонукують до боротьби і прогресу.

Після закінчення конференції в приміщенні цього ж готелю відбувся бенкет, де головним промовцем був віце президент УНР в екзилі Микола Степаненко.

В. Г.

ГУМОР УЧНІВСЬКИХ ЗОШИТІВ

1768 року Франція купила Корсику. Зробила вона це за три роки перед народженням Наполеона, аби він напевне був французом.

Афродита — це хвороба греків.

Сфінкс — казкова тварина: напівжінка, напівлев, напіворел.

У Гвіані кепський клімат, бо туди засилають каторжників.

Давидов без всякого крику, словом, міг розмовляти з селянами.

На якусь мить втративши свідомість, але, швидко повернувшись, майнула думка.

І врятував йому життя від неминучої смерті.

Лопакін пропонує здавати шмачки вишневого саду під дачі.

У XIII столітті на Русь напало монголо-татарське іго.

Більше не буду піднімати руку: хотіла вийти, а вчителька викликала до дошки.

Читаючи вірш, ми з перших його рядків бачимо, як пароплав втілюється в людину.

Колесо історії само не крутить ся.

У всіх хеміків газ у голові.

ДІТИ ПРО ЛІКАРІВ

Лікар — цікава професія: він розрізає живіт, щоб подивитися, що болить.

Лікар не працює, а тільки лікує і одержує за це гроші.

Я поважаю лікарів, бо хворіла на кір.

Врешті я теж можу стати лікарем, хоч мама і не вірить у них.

Мій тато сам лікар, тому я знаю, що це не страшно.

А наша сусідка знає лікаря, який сам хворіє.

Лікарі бувають різні: для вух, для носа, для очей і для хвороб.

У лікарні працюють найгірші лікарі, бо там хворіють найдовше.

Лікарі часто бувають жінками і навіть офіцерами.

Хороший лікар лікує хворих не роздумуючи.

Вночі лікарі не сплять, а розносять ліки, навіть узимку і на селі.

Догостювався

— Якщо ви мене й далі кожного дня курятинкою частуватимете, то я ще у вас згоден довгенько погостювати.

— Будь ласка, але сьогодні зарізали ми курку останню.

Доказ

Мати має свою доньку, а та плаче:

— Я така хороша дитина, а ти ще незадоволена!

— Чому ти вважаєш себе за хорошу?

— Аякже! Служниця не тримається в нас й місяця, а я живу з вами вже одинадцять років.

Пристойна відповідь

Вночі в одному з нью-йоркських парків. Гангстер, націливши револьвер на гарно вбраного пана, грізно каже: "Таманець або життя!" Пан мовчки продовжує стояти. Гангстер роздратовано: "Таманець або життя!" — "Не підганяйте, якраз я над цим і думаю", — відповіла його жертва.

У суді

Жертва автомобільної катастрофи вимагає від винуватця-водія відшкодування за втрачену ногу — 100 тисяч доларів.

— Та хіба я мільйонер? — жахається водій.

— А я що тобі, стонога? — озирається потерпілий.

ЦІКАВЕ

Два найвеличніших "письменники" всіх часів — Гомер і Сократ не написали у своєму житті жодного рядка. Виявляється, вони не вміли ні читати, ні писати. Всі свої твори знали напам'ять.

—о—

Француз Жан Торель прослужив у армії найтриваліший час. В 1699 році, у шістнадцятирічному віці, він вступив у французьку армію і у 1802 році його було звільнено Наполеоном на пенсію. Прослуживши в армії 103 роки, Жан Торель перебував у списках кадрових солдатів у XVII, XVIII та XIX століттях.

—о—

За всіма правилами

В місті Мексіко власники ослів і мулів у майбутньому, згідно з розпорядженням поліції, повинні мати свідоцтво на право водіння. Умови для одержання прав: відмінне знання правил вуличного руху, а також зобов'язання пред'явити шість фотокарток власника та дві фотокартки осла чи мула.

ВОДНИЙ МОПЕД

Мешканець Гамбурга Франц Кордс сконструював водний мопед. Найближчим часом винахідник має намір перетнути на ньому протоку Ля-Манш.

Прихована реклама

У вітрині однієї книжкової крамниці в ірландському місті Дубліні було таке оголошення:

"В Ірландії заборонено близько 8.000 книг. Якщо випадково яку-небудь з них побачите на нашій вітрині, скажіть, будь ласка, нам, щоб ми її зняли".

У ВАС НА РУЦІ РУКАВИЧКА

Бавлячись якось на березі моря блискучою черепашкою, Венера порізала палець. Прибігли юні богині і перемотали вузькими полотняними стрічками не лише палець, а й долоню. І так уміло, що бинт навіть не був помітний. Так за легендою виникла перша рукавичка.

Древні греки і римляни одягали рукавички, щоб не обпекти пальці, коли брали гаряче м'ясо. У Німеччині та Скандинавії рукавички з'явилися не раніше VIII-X століття. Їх носили воїни, мисливці. 1123 року архієпископ Бруно розпорядився носити білі рукавички, як символ чистоти.

У XIII столітті почали носити рукавички венеціанці. Їх шили з мережива і славились цим товаром в усьому світі. Часто були вони з "прикрасами" — невидимими ампулами з отрутою. За допомогою їх венеціанські вельможі позбувалися своїх недругів. Ось чому незабаром з'явився звичай знімати рукавички при рукостисканні.

У XIII столітті рукавички стають частиною дамської туалети.

Виготовленням їх славились не лише італійці, секрети виробництва перейшли також до французів. Прикрашали вони їх вишивками перлами. Королева Франції Марія Антуанетта замовила для себе рукавички вартістю в 10 тисяч франків.

У XIV столітті рукавичка стає частиною туалети лицаря. Кидаючи її на землю, він викликав недруга на бій. Зберігаючи жіночу рукавичку як символ вірності, любови, лицар носив її у спеціальному мішечку на щиті.

КІСТКОВА ТКАНИНА РОСТЕ

Деякі види земноводних амфібій "озброєні" своєрідним способом захисту — регенерацією, відновленням утрачених частин тіла. Спостерігаючи за амфібіями, доктор Бассер із Сіракузького університету (США) виявив, що у процесі регенерування на місці частини тіла, яка відновлюється, виникає слабка електрична напруга. Вчені зацікавились цим явищем і провели серію дослідів. Собакам вживляли в кістку електроди і підводили до них слабкий електричний

У видавництві Об'єднання Українських Письменників

"С л о в о"

ВИЙШЛА З ДРУКУ
НОВА ЗБІРКА ПОЕЗІЙ

БОРИСА ОЛЕКСАНДРОВА

ТУГА ЗА СОНЦЕМ

У збірці — 62 поезії, написані в роки 1945 — 1965. 120 сторінок, тверда обкладинка, мистецьке оформлення М. Левицького.

З уваги на малий наклад (450 прим.), у книгарнях не продаватиметься.

ЦІНА — \$2.00.

Замовлення слати на адресу:

"MOLODA UKRAINA"
16 Indian Rd. Cr.
Toronto 9, Ont., Canada

струм — у мільйонні частки ампера. Наслідок був несподіваний: на негативному електроді утворилась нова кісткова тканина.

РОЗШУКИ КОЛИШНІХ СТИПЕНДІЯТІВ
КоДУС-у

Продовжуючи розшуки кол. стипендіантів КоДУС-у, містимо тут список боржників на літери Т-Я. Список охоплює кол. стипендіатів, що користувалися студійною допомогою з 1942-1960 р., а зобов'язання яких становить сто і більше доларів.

При цій нагоді сердечно дякуємо Вп. Редакціям газет, Громадянству і громадським Установам за прихильність і надсилання адрес та гаряче просимо допомогти нам у дальших розшуках.

Списки всіх боржників КоДУС-у підготовляються з метою розповсюдження їх серед широкої громадськості з проханням підтримати нашу дію також у відношенні до кол. стипендіатів із меншою заборгованістю.

За Комісією Допомоги Українському Студентству:

Т. Волошин,
секретар

проф. д-р О. Кульчицький
голова

Таранько Любомир Готфрід, Тарасин Іван, Татарко Микола, Темницька Рута, Тесляк Осип, Тессак Катерина, Тимків Лев, Тиховський Ярослав, Топольницький Роман, Тофан Мирослав, Трач Роман, Трохимчук Е. Роман, Тузяк Віра, Туркевич Ігор, Турке-

вич Юрій, Тютюко Всеволод, Ульяновський Орест, Утриско Євген, Фараонів Богдан, Федан Володимир, Федевич Роман, Федорців Василь, Фенчин Константин, Ференцевич Іванна, Филипович Євстахій, Филипович Орест, Філь Микола, Фільц Роман, Фірак Володимир, Флюнт Олег, Фрайт Володимир, Фроляк-Еліяшевська Ольга, Хамуляк Іван, Харук Петро, Харук Стефанія, Ховайло Осип, Хома Теодосія, Хоптяний Євген, Цепенда Кирило, Цурковська Надія, Чайковська Ірина, Чебрий Іван, Чижик Володимир, Чічка-Андрієнко Калина, Човган Іларіон, Чорний Нестор, Чорний Іван (ур. 23. 9. 1925), Чучман Теодосій, Шанківський Володимир, Шарко Мирослав, Шафран Євген, Швак Іван, Швець Трифон, Шевченко Ігор, Шехович-Федусевич Ірина, Шикіла Олександр, Шкудор Василь, Шпитковський Святослав, Штендера Євген, Штокалко Зіновій, Шуляр Андрій, Шульга Зіновій, Шумльїнський Юрій, Шумей Ірина, Шумилович Тарас, Щебльовський Володимир, Юзефович Микола, Юркевич Ольга, Яблонський Стефан, Яворівський Василь, Якименко Григорій, Яньо Богдан, Яців Володимир, Яцюк Анатолій.

Адреса головної управи КоДУС-у:
Comite de Secours aux Etudiants Ukrainiens
(KoDUS)
27. rue des Bauves, 95 — Sarcelles, France

Ціна 40 центів

If not delivered please return to:

MOLODA UKRAINA
Postal Station E, Box 8,
Toronto, Ontario, Canada

ПЕРША УКРАЇНСЬКА
ОПАЛОВА ФІРМА
**FUTURE FUEL OIL
LTD.**

& Service Station

945 BLOOR STREET WEST

Toronto — Ontario

24-ГОДИННА СОЛІДНА
І СКОРА ОБСЛУГА І

Чищення і напруга форнесів
безплатна.

Скористайте з доброї нагоди
і замовляйте оливу в нас.

Наші телефони:

Tel. Office: LE 6-3551

Tel. Night: RO 2-9494

**ROCHESTER
FURNITURE
CO. LTD.**

WAREHOUSE STORE

Великий вибір хатніх меблів:

вітальень, спальень, їдальень,
холодильники, пральні
машини, електричні і
газові печі, телеві-
зори, радіо.

423 College Street

Toronto. Ontario

Telephone: EM 4-1434

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- платить за ощадності від 5% до 8%
- уділяє високі, дешеві і на догідні сплати позички
- асекурує ощадності до \$2,000, а позички до \$10,000.
- щоденне і вечірнє урядування.
- особисті чеки, довірочні поради, ввічлива обслуга, особисто чи поштою.
- модерні і вигідні приміщення.
- 17 літ на послугах рідного народу.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ,
ЩАДІТЬ І ПОЗИЧАЙТЕ
В КРЕДИТОВОМУ СОЮЗІ!

при 406 Бетурст вулиці,
Торонто 2 Б, Октар'о
Тел.: ЕМ 3-3994

УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ СОЮЗ

**БРАТСЬКА ЗАПОМОГОВО-ОБЕЗПЕЧЕНЕВА ОРГАНІЗАЦІЯ
В АМЕРИЦІ І КАНАДІ**

що нараховує понад 24 тисячі членів і понад \$8,500,000.00
членського майна.

Український Робітничий Союз має добірні найновішого типу поліси забезпе-
чення на дожиття і на посмертне для старших і дітей членів.

Помагає бідним, хворим і нездібним до праці членам. Помагає своєму укра-
їнському народові морально і матеріально в його стремлінні визволитися з
чужого поневолення і здобути самостійну, соборну, демократичну Україну.
Помагає матеріально освітньо-культурним, видавничим, церковним та спор-
товим справам. Помагає матеріально незаможним, здібним в науці, україн-
ським студентам у вищих школах. Видає свій, демократичного напрямку
часопис-тижневик "Народня Воля" українською і англійською мовами та
англомовний журнал для молоді "Форум". Для вигоди своїх членів і всіх
українців провадить літню вакаційну оселю "Верховина" з мальовничим
розкішним парком, модерно устаткованими кімнатами, купанням у власному
природньому озері та купальному басейні, спортом і культурною розвагою
в Кетскільських Горах в Ілен Спей, Н. Й.

Головний осідок УРСоюзу:

440 WYOMING AVENUE, SCRANTON, PA., U. S. A.

Телефони: 342-0937 або 347-5649